

פתרון מבחן 20.09.10 - שנת המס 2009

הנחיות כלליות

1. כל שאלה עומדת בפני עצמה. אין שאלה אחת המכילה נתונים המתייחסים לשאלה אחרת.
2. משמעות המונחים המוזכרים במבחן היא כמשמעותם בחוקים ובתקנות הרלוונטיים, אלא אם כן צוין אחרת בשאלה.
3. במקרים הרלוונטיים, אם לא צוין אחרת בשאלה, העובדים והעובדות הם תושבי ישראל, רווקים בני 30, עובדים רגילים אצל מעבידם היחיד, שזו להם הכנסה יחידה והם אינם זכאים לכל הטבת מס חריגה, למעט זו המוקנית להם על פי נתוני השאלה.
4. אם לא צוין אחרת בשאלה, חישוב מס הכנסה הנערך לעובדים ולעובדות נשואים הוא חישוב נפרד.
5. אם לא צוין אחרת בשאלה, הזכויות המוקנות לעובדים ולעובדות הן הזכויות המזעריות הנובעות מהחוקים, מהתקנות ומצווי ההרחבה הרלוונטיים. פלומר, אם לא נכתב אחרת בשאלה, המעביד אינו צד להסכם קיבוצי מיוחד או כללי, אין הסדר קיבוצי, אין צו הרחבה ענפי שהוראותיו חלות על המעביד והעובדים ולא קיים הסכם עבודה אישי שהוראותיו רלוונטיות לשאלה.

מס הכנסה

שאלה מספר 1.	שכרה החודשי של גליה - 8,000 ₪. בְּנוֹסֶף, הַעֲמִיד המעביד לרשותה רכב צמוד מקבוצה 1. ב-1/2009 קיבלה גליה ממעבידה המחאת שי על סך 600 ₪, לרגל נישואי בְּתָהּ. מהו שכרה של גליה לצורך חישוב מס ב-1/2009 ("שכר ברוטו למס")? <div style="text-align: right;"> א. 10,300 ₪ ב. 10,110 ₪ ג. 9,890 ₪ ד. 9,700 ₪ </div>
פתרון	
סעיפים רלוונטיים	פקודת מס הכנסה - ס' 2(2). שווי שימוש ברכב צמוד. תק' 2(4) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות), חוזר מס הכנסה 34/93 (חטיבה משפטית / ניכויים).
הסבר הפתרון	<div style="text-align: right;"> 1. שכר רגיל - 8,000 ₪ 2. הסכום שנקבע בתקנה 2(4) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות) הוא 190 ש"ח. לפיכך, שווי המתנה לרגל אירוע אישי שיזקף לשכרה של גליה - $410 = 600 - 190$ 3. שווי רכב (קבוצה 1) סה"כ <u>1,700 ₪</u> <u>10,110 ₪</u> תשובה ב. </div>

<p>שאלה מספר 2.</p>	<p>גל (חשב שכר בכיר) הוא מנהל מחלקת השכר אצל מעבידו. שכר היסוד של גל ב-1/2009 - 28,000 ₪. בְּנוֹסָף, כבכל חודש, קיבל הַחֲזָקָת-רֶכֶב בסך של 1,500 ₪. ב-1/2009 שילם המעביד 2,000 ₪ למוסד אקדמי מוכר, למימון לימודיו של גל לתואר ראשון בהיסטוריה. בחודש זה גל השתתף ביום עיון לחשבי שכר בנושא "מיסוי עובדים". את עלות יום העיון, בסך של 300 ₪, שילם המעביד? ישירות למארגני יום העיון. מהו שכרו של גל לצורך חישוב מס ב-1/2009 ("שכר ברוטו למס")? [למען הסר ספק, המעביד לא מגלם מס בגין כל רכיב שכר שהוא. כל רכיבי השכר והשווי הם במונחי "ברוטו"]</p> <p>א. 30,000 ₪ ב. 31,500 ₪ ג. 31,800 ₪ ד. 29,500 ₪</p>
	<p>פתרון</p>
<p>סעיפים רלוונטיים</p>	<p>פקודת מס הכנסה - ס' 2(2), 17 (רישא), 32(15)</p>
<p>הסבר הפתרון</p>	<p>לפי סעיף 2(2)(א) לפקודת מס הכנסה, "הכנסת עבודה" היא:</p> <p>" השתכרות או ריווח מעבודה; כל טובת הנאה או קצובה שניתנו לעובד ממעבידו; תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו, לרבות תשלומים בשל החזקת רכב או טלפון, נסיעות לחוץ לארץ או רכישת ספרות מקצועית או ביגוד, אך למעט תשלומים כאמור המותרים לעובד כהוצאה; שווי של שימוש ברכב או ברדיו טלפון נייד שהועמד לרשותו של העובד; והכל - בין שניתנו בכסף ובין בשווה כסף, בין שניתנו לעובד במישרין או בעקיפין או שניתנו לאחר לטובתו; "</p> <p>לפי ס' 32(15), בבירור הכנסתו החייבת של אדם לא יותרו ניכויים בשל "הוצאות לימודים, לרבות הוצאות לרכישת השכלה אקדמית או לרכישת מקצוע, ולמעט הוצאות השתלמות מקצועית, שאינה לרכישת השכלה או מקצוע כאמור, לצורך שמירה על הקיים".</p> <p>לפיכך, הסכום ששילם המעביד למוסד האקדמי, למימון לימודיו של גל לתואר ראשון בהיסטוריה, יזקף לשכרו של גל כ"שווי".</p> <p>יום העיון לחשבי שכר בנושא "מיסוי עובדים" מהווה השתלמות מקצועית בתחום עיסוקו של גל. יום העיון חיוני למילוי תפקידו של חשב שכר וניתן להגדירו כ"שמירה על הקיים". מימון עלות יום עיון זה לא יזקף למשכורתו של גל.</p> <p>שכרו של גל לצורך חישוב מס ב-1/2009:</p> <p>31,500 ₪ = 2,000 מימון לימודי תואר ראשון + 1,500 החזקת רכב + 28,000 שכר יסוד</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>

<p>שאלה מספר 3.</p> <p>גל, עובד בן 35, נשוי לגליה, בת ה-34. לגליה נכות של 85% ואין לה הכנסות. גל משלם מזונות לגרושתו (בת-זוגו לשעבר), ומשתתף במלוא כלכלת 2 ילדיו (ילידי 2002 ו-2006), הנמצאים אצל גרושתו. [למען הסר ספק, גל לא זכאי לני"ז על פי ס' 40(ב1) לפקודה].</p> <p>לכמה נקודות זיכוי זכאי גל בשנת המס 2009 ?</p> <p>א. 5.25 ני"ז ב. 4.25 ני"ז ג. 3.25 ני"ז ד. 6.25 ני"ז</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36א, 40(ב2), 40א.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>למען הסר ספק, גל אינו "יחיד מוטב", שכן בת-זוגו אינה עיוורת או נכה כמשמעותם בסעיף 9(5)א לפקודה (עיוור או נכה "שנקבעה לו נכות של 100%, או נכות של 90% לפחות מחמת שלקה באיברים שונים והאחוז האמור הוא תוצאה של חישוב מיוחד של הליקוי באיברים השונים שבלעדיו היה נקבע אחוז נכות של 100% לפחות").</p> <p>נקודות זיכוי להן זכאי גל בשנת 2009:</p> <p>תושב ישראל 2.00 ני"ז נסיעות 0.25 ני"ז תשלום מזונות לבת זוג לשעבר, למי שנשוי בשנית 1.00 ני"ז השתתפות בכלכלת ילדיו הנמצאים אצל גרושתו <u>1.00</u> ני"ז סה"כ נקודות זיכוי 4.25 ני"ז</p> <p>תשובה ב.</p>	הסבר הפתרון

<p>גליה, עובדת רווקה בת 30, סיימה בהצלחה לימודי מקצוע "טכנאי חשמל מוסמך" וקיבלה תעודת מקצוע המוכרת על ידי משרד התמ"ת באוקטובר 2008.</p> <p>לימודי המקצוע נמשכו שנתיים (1,712 שעות לימוד) במכללה המופקרת על ידי המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע. גליה המציגה לפקיד השומה אישור על סיום לימודיה וזכאותה לתעודת המקצוע.</p> <p>לכמה נקודות זיכוי זפאית גליה בשנת המס 2009 ?</p> <p>א. 2.75 נ"ז ב. 2.25 נ"ז ג. 3.25 נ"ז ד. 3.75 נ"ז</p>	<p>שאלה מספר 4.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 36א, 740</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 740 לפקודה:</p> <p>(א) בחישוב המס של יחיד תושב ישראל תובא בחשבון מחצית נקודת זיכוי אם סיים לימודי מקצוע והיה זכאי לתעודת מקצוע, ובלבד שהמציא לפקיד השומה אישור על סיום לימודיו וזכאותו לתעודת מקצוע כאמור.</p> <p>(ב) מחצית נקודת זיכוי כאמור בסעיף זה תובא בחשבון במספר שנות מס כמספר שנות לימודי המקצוע, ובלבד שתובא בחשבון בלא יותר משלוש שנות מס.</p> <p>(ג) מחצית נקודת זיכוי כאמור בסעיף זה תובא בחשבון החל בשנת המס שלאחר שנת המס שבה הסתיימו לימודיו.</p> <p>(ד) בסעיף זה -</p> <p>"לימודי מקצוע" - לימודים לרכישת מקצוע מסוים, בהיקף שעות לימוד הזהה ל-1,700 שעות לימוד הנהוגות במוסד להשכלה גבוהה, כהגדרתו בסעיף 740ג, לפחות;</p> <p>"תעודת מקצוע" - תעודה הניתנת בסיום לימודי מקצוע, המוכרת על ידי משרד ממשלתי.</p> <p>נקודות זיכוי להן זכאית גליה בשנת 2009:</p> <p>תושב ישראל 2.00 נ"ז נסיעות 0.25 נ"ז אשה 0.50 נ"ז <u>לימודי מקצוע וקבלת תעודת מקצוע 0.50 נ"ז</u> סה"כ נקודות זיכוי 3.25 נ"ז</p> <p>תשובה ג.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שכרו החודשי הרגיל של גל - 12,000 ₪. בְּנוֹסָף, מעבידו הֶעֱמִיד לְרִשׁוֹתוֹ טלפון סלולרי (רט"ן). בכל חודש מִשְׁתַּתֵּף גל ב-20% מחשבון הרט"ן. חשבון הרט"ן ב-4/2009 עֶמַד עַל 250 ₪.</p> <p>מהו שכרו של גל לצורך חישוב מס ב-4/2009 ("שכר ברוטו למס") ?</p> <p>א. 12,200 ₪ ב. 12,075 ₪ ג. 12,095 ₪ ד. 12,045 ₪</p>	<p>שאלה מספר 5.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - סי' 2(2). תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברדיו טלפון נייד).</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לְפִי תקנה 2 לתקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברדיו טלפון נייד) - "שווי השימוש לכל חודש ברדיו טלפון נייד שהועמד לרשות העובד, לְמַעַט רדיו טלפון פְּאָמור שניתן להתקשר ממנו למקום העבודה בלבד, יהיה מחצית מההוצאה החודשית, או 95 שקלים חדשים לְפִי הנמוך, והכל בניכוי סכום ההוצאה החודשית ששילם העובד בְּשָׁל אותו רדיו טלפון נייד".</p> <p>הנמוך מבין מחצית ההוצאה החודשית או 95 ₪ : 95 ₪ = $\min (95 ; 250 / 2)$ סכום ההוצאה החודשית ששילם העובד : 50 ₪ = $250 \times 20\%$ שווי השימוש שיש לזקוף לשכר 4/2009 של גל : 45 ₪ = $95 - 50$ שכרו של גל לצורך חישוב מס ב-4/2009 : <u>12,045 ₪</u> = $12,000 + 45$</p> <p>תשובה ד.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 6.</p> <p>ב-1 במאי 2009 קיבל גל הלוואה בסך 16,800 ₪ ממעבידו. ההלוואה אֶינָה צמודה למדד, ונושאת ריבית של 3% לשנה. את ההלוואה על גל לְהַחְזִיר ב-31/12/2009.</p> <p>אם המדד עלה בכל שנת 2009 ב-6%, בשיעור שווה בכל חודש, מהו סכום שווי הריבית שיש לְקוֹף בתלוש שכר מאי 2009 של גל בְּגִין ההלוואה? (התעלמו מעניין המע"מ בחישוביכם)</p> <p>א. 128 ₪ ב. 14 ₪ ג. 1,176 ₪ ד. 98 ₪</p>	
פתרון	
<p>הלוואה בסך 16,800 ₪, לא צמודה למדד, נושאת ריבית של 3% בשנה.</p>	<p>נתונים מהשאלה הרלוונטיים לפתרון</p>
ס' 3(ט) לפקודת מס הכנסה	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>על פי סעיף 3(ט) לפקודה, הנחה בריבית על הלוואה שקיבל עובד ממעבידו, מהווה הכנסה מעבודה. ההכנסה היא ההפרש שבין הריבית הקבועה בתקנות לבין הריבית ששילם העובד. יתרת ההלוואה בתקופת הזקיפה עולה על סכום ההלוואה לְעֵנֵן 3(ט) שחל עליו רק שיעור עליית המדד. $16,800$ ההלוואה $< 6,960$ סכום הלוואה שחל עליו רק שיעור עליית המדד</p> <p>השיעור הנדרש לְפִי התקנות - שיעור עליית המדד + 4% ריבית לשנה:</p> $16,800 \times (6.0\% + 4.0\%) / 12 = 140$ <p>המעביד דרש מהעובד 3% ריבית שנתית:</p> $16,800 \times 3.0\% / 12 = 42$ <p>לפיכך, גל יחוייב בשווי ריבית בסך <u>98</u> ₪ בתקופת הזקיפה. $42 = 98$ חוייב - 140 מינימום</p> <p>תשובה ד.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 7.</p> <p>גל, בן ה-71, מתגורר בבית שאן זה 20 שנה. הכנסתו היחידה היא קצבה בסך של 13,000 ₪ לחודש שהוא מקבל מקרן פנסיה מקיפה ותיקה [למען הסר ספק, גל לא פגע בפטור על הקצבה ולא היוון חלקים ממנה].</p> <p>מהו סך זיכוי תושב הישוב שיקבל גל בשנת 2009 ?</p> <p>א. 18,564 ₪</p> <p>ב. 13,182 ₪</p> <p>ג. 20,280 ₪</p> <p>ד. 16,174 ₪</p>	
פתרון	
פקודת מס הכנסה - ס' 9א, ס' 11.	סעיפים רלוונטיים
<p>קצבה שנתית: $156,000 ₪ = 12 \text{ חודשים} \times 13,000 ₪ \text{ קצבה}$</p> <p>הפטור המרבי לשנה לקצבה לפי סעיף 9א: $31,584 ₪ = 90,240 \times 35\% \text{ קצבה מזכה}$</p> <p>הקצבה החייבת של גל בשנת המס 2009: $124,416 ₪ = 156,000 \text{ קצבה} - 31,584 \text{ פטור}$</p> <p>קצבה חייבת זו (124,416 ₪) היא הכנסתו החייבת של גל בשנת המס 2009.</p> <p>הישוב בית-שאן מזכה בהנחה של 13% על הכנסה חייבת מיגיעה אישית עד לתקרה של 142,800 ₪ [סעיף 11(ב)(3) לפקודה, תוספת ראשונה חלק ב'].</p> <p>זיכוי תושב ישוב שיקבל גל בשנת 2009:</p> <p>$\min (124,416 \text{ הכנסה חייבת של גל בשנת } 2009 ; 142,800 \text{ תקרת הכנסה}) \times 13\% = \underline{16,174 ₪}$</p> <p>תשובה ד.</p>	הסבר הפתרון

<p>גל שילם 30,000 ₪ בשנת המס 2009 בְּעֵד החזקתה של אָמו האלמנה, המשותקת לְחלוּטִין, במוסד סיעודי. הכנסתו החייבת של גל בשנת 2009 - 264,000 ₪. הִכָּנְסַת האָם - 11,000 ₪ בחודש (מִקְרָן פְּנִסְיָה).</p> <p>מהו הזיכוי שיוותר לגל בשנת 2009 בְּעֵד הוצאותיו להחזקת אָמו במוסד?</p> <p>א. 4,728 ₪ ב. 10,500 ₪ ג. 0 ₪ ד. 1,050 ₪</p>	<p>שאלה מספר 8.</p>
<p align="center">פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 44 תקנות מס הכנסה (זיכוי בְּעֵד נטול יכולת וזיכוי בְּעֵד הוצאות בְּשֶׁל החזקת קרוב במוסד)</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לְפִי תקנה 1 לתקנות מס הכנסה (זיכוי בְּעֵד נטול יכולת וזיכוי בְּעֵד הוצאות בְּשֶׁל החזקת קרוב במוסד) - "יחיד תושב ישראל יהא זכאי לזיכוי בְּעֵד הוצאות החזקת קרוב במוסד לְפִי סעיף 44 לפקודה או לנקודות זיכוי בְּעֵד נטול יכולת לְפִי סעיף 45 לפקודה, לְפִי הענין (להלן - המזכה), אם ההכנסה החייבת של המזכה ושל בן זוגו, לא עלתה על 240,000 ₪ בשנת המס, ואם אֵין למזכה בן זוג - אם לא עלתה על 150,000 ₪ בשנת המס; לְעֵנֵן זֶה, "הכנסה חייבת" - לְרַבּוֹת הכנסה פטורה ממס על פי דין".</p> <p>כְּלוּמֵר, לְפִי תקנה 1 שלעיל, "הכנסה חייבת" של הקרוב "המזכה" כוללת הכנסה פטורה לְפִי סעיף 49(5) לפקודה.</p> <p>ומן הכלל אל הפרט -</p> <p>הכנסתה החייבת של האם [כהגדרתה בתקנה 1 לתקנות מס הכנסה (זיכוי בְּעֵד נטול יכולת...)] בשנת 2009 - 132,000 ₪. ($11,000 \times 12 = 132,000$ ₪) האם אלמנה. הכנסתה (132,000 ₪) נמוכה מתקרת ההכנסה למזכה שאֵין לו בן זוג לְפִי תקנה 1 שלעיל (150,000 ₪).</p> <p>לְפִי סעיף 44 לפקודה - "בחישוב הכנסתו החייבת של יחיד תושב ישראל שהוא או בן זוגו שילם בשנת המס בְּעֵד החזקתם במוסד מיוחד של ילד, בן זוג או הורה משותקים לְחלוּטִין, מרותקים למיטה בתמידות, עיוורים או בלתי שפויים בדעתם, וכן בְּשֶׁל החזקת ילד מפגר במוסד מיוחד, יותר לו זיכוי ממס של 35% מאותו חלק מהסכומים ששילם העולה על 12.5% מהכנסתו החייבת...".</p> <p>12.5% מהכנסתו החייבת של גל: $33,000$ ₪ ($264,000 \times 12.5\% =$) גל שילם 30,000 ₪ בשנת המס 2009. סכום זֶה אֵינו עולה על 12.5% מהכנסתו החייבת. $33,000 \times 12.5\%$ מהכנסתו החייבת של גל בשנת 2009 $< 30,000$ סכום ששילם למוסד הסיעודי לפיכך, לא יותר לגל כל זיכוי בשנת 2009 בְּעֵד הוצאותיו להחזקת אָמו במוסד.</p> <p align="right">תשובה ג.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>גל עובד כפועל יצור במפעל יצרני בו מתקיימת עבודה במשמרות לענין ס' 10 לפקודה. הכנסתו בשנת המס 2009: הכנסה מעבודה במשמרת ראשונה - 47,500 ₪, הכנסה מעבודה במשמרת שניה - 18,000 ₪ והכנסה מעבודה במשמרת שלישית - 66,000 ₪. מהו סכום הזיכוי במס בגין משמרות שיקבל גל בשנת 2009 ?</p> <p>א. 12,600 ₪ ב. 9,993 ₪ ג. 10,020 ₪ ד. 7,293 ₪</p>	<p>שאלה מספר 9.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>הכנסה ממשכורת - 131,500 ₪, מתוכה 84,000 ₪ בגין עבודה במשמרות שניה ושלישית.</p>	<p>נתונים מהשאלה הרלוונטיים לפתרון</p>
<p>פקודת מס הכנסה, ס' 10. תקנות מס הכנסה (שיעור המס על הכנסה בעד עבודה במשמרות)</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>זיכוי משמרות:</p> <p>הכנסה כוללת של גל ממשכורת ב-2009: 131,500 ₪ סכום התקרה לפי ס' 10 לפקודה: <u>114,120</u> ₪ חלק ההכנסה העולה על סכום התקרה: 17,380 ₪ שכר משמרות שניה ושלישית: 84,000 ₪ שכר משמרות המזכה בהטבת מס: $84,000 - 17,380 = 66,620$ ₪ הטבת המס: $66,620 \times 15\% = 9,993$ ₪ הזיכוי המרבי בגין שכר משמרות בתעשייה: 10,020 ₪ בשנה בדיקה מול התקרה: $\min(9,993; 10,020 \text{ תקרה}) = \underline{9,993}$ ₪</p> <p>תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 10.</p> <p>גליה התחילה לעבוד אצל מעבידה החדש ב-4/1/2009, ב"משכורת חודש". את משכורתה הראשונה היא צפויה לקבל ממעבידה החדש ב-1/2/2009.</p> <p>מתי על גליה למלא לראשונה כרטיס עובד (טופס 101) אצל מעבידה החדש?</p> <p>א. לא יאוחר מה-25/1/2009. ב. תוך שבוע ימים מה-4/1/2009. ג. לא יאוחר מה-1/2/2009. ד. תוך 15 ימים מה-4/1/2009.</p>	
פתרון	
<p>תק' 2 לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים)</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי תקנה 2 לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים):</p> <p>" (א) עובד למעט עובד יומי ולמעט עובד זר, חייב למלא בכרטיס העובד (טופס 0101) את כל הפרטים במועדים אלה:</p> <p>(1) תוך שבוע ימים מיום שהתחיל לעבוד אצל מעבידו או ביום שקיבל את משכורתו לראשונה ממעבידו, הכל לפי המועד המוקדם יותר; "</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 11.</p> <p>גל נפגע בתאונה ונקבעה לו נכות של 100% לתקופה שמ-1/12/2009 ועד 20/6/2010. סך הכנסתו בשנת 2009 - 798,000 ₪ (כולה מיגיעה אישית).</p> <p>מהו הפטור המרבי לפי ס' 9(5) לפקודה שגל יכול לנצל בשנת המס 2009? [למען חסר ספק, הפטור בסעיף 9(5) מחושב לפי ימים]</p> <p>א. 67,775 ₪ ב. 65,400 ₪ ג. 5,555 ₪ ד. 46,373 ₪</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 9(5).</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי סעיף 9(5)(א) לפקודה, פטורה ממס "הכנסה מיגיעתם האישית של עיוור או של נכה שנקבעה לו נכות של 100%, או נכות של 90% לפחות מחמת שלקה באיברים שונים והאחוז האמור הוא תוצאה של חישוב מיוחד של הליקוי באיברים השונים שבלעדיו היה נקבע אחוז נכות של 100% לפחות, כמפורט להלן:</p> <p>(1) נקבעה נכות כאמור לתקופה של 365 ימים או יותר - הכנסה עד לסכום של 546,000 שקלים חדשים;</p> <p>(2) נקבעה נכות כאמור לתקופה שבין 185 ימים לבין 364 ימים - הכנסה עד לסכום של 65,400 שקלים חדשים;"</p> <p>לפי סעיף 9(5)(ג)(1) לפקודה, "לגבי עיוור או נכה, שנקבעה לו נכות כאמור בפסקת משנה (א)(1) לגבי חלק משנת המס, יחולו הוראות פסקה זו על חלק מהכנסתו בשנת המס, שיחסו לכלל הכנסתו בשנת המס הוא כיחס שבין מספר הימים בשנת המס שלגביהם נקבעה הנכות לבין 365 (בפסקה זו - יחס תקופת הנכות), ויקראו את הסכומים הנקובים בפסקאות משנה (א)(1) ו-(ב) כסכומים שיחסם לסכומים הנקובים כאמור הוא כיחס תקופת הנכות".</p> <p>לפי סעיף 9(5)(ג)(2) לפקודה, "לגבי עיוור או נכה, שנקבעה לו נכות כאמור בפסקת משנה (א)(2), יחולו הוראות פסקה זו על חלק מהכנסתו בשנת המס שיחסו לכלל הכנסתו בשנת המס הוא כיחס תקופת הנכות, ואולם אם תקופת הנכות שנקבעה לו חלה בשתי שנות מס, סך הסכום הפטור בשתי שנות המס לא יעלה על הסכום הנקוב בפסקת משנה (א)(2)".</p> <p>לגל נקבעה נכות לתקופה שבין 185 ימים לבין 364 ימים. הסכום הנקוב בסעיף 9(5)(א)(2) - 65,400 ₪.</p> <p>מספר הימים בשנת המס 2009 שלגביהם נקבעה הנכות - 31</p> <p>חלק מהכנסתו של גל בשנת המס שיחסו לכלל הכנסתו בשנת המס הוא כיחס תקופת הנכות:</p> $67,775 = 798,000 \times \frac{31}{365}$ <p>"...ואולם אם תקופת הנכות שנקבעה לו חלה בשתי שנות מס, סך הסכום הפטור בשתי שנות המס לא יעלה על הסכום הנקוב בפסקת משנה (א)(2) -"</p> <p>$\min [65,400 ; 67,775] = \underline{65,400}$ ₪</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	

<p>גל, יליד 5/1/1942, השתפר בעבודתו 7,500 ₪ בכל חודש. ב-1/2/2009 נקבעה לו נכות רפואית של 70% לצמיתות. בתום חודש פברואר 2009, אחרי 15 שנות עבודה, גל פרש מעבודתו. החל ב-1/3/2009 גל מקבל מקרן-פנסיה שערך עבודו המעביד, קצבה בשיעור של 60% ממשכורתו החודשית ערב הפרישה [למען הסר ספק, גל לא קיבל כל מענקי פרישה בגין שנות עבודתו].</p> <p>מהי ההכנסה החייבת במס של גל בשנת 2009 ?</p> <p>א. 44,250 ₪ ב. 29,250 ₪ ג. 60,000 ₪ ד. 33,680 ₪</p>	<p>שאלה מספר 12.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 9א, 9(5).</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 9א(ב) לפקודה: " הקיצבה המוכרת או 35% מקיצבה מזכה, לפי הגבוה מביניהם, שמקבל אחד מאלה, פטורים ממס: (1) מי שהגיע לגיל פרישה; "</p> <p>גל, יליד 5/1/1942, הגיע לגיל הפרישה.</p> <p>מאחר שלגל לא נקבעה נכות יציבה בדרגה של 100% לפחות, ולא נקבעה לו נכות של 90% לפחות מחמת שלקה באיברים שונים והאחוז האמור הוא תוצאה של חישוב מיוחד של הליקוי באיברים השונים שבלעדיו היה נקבע אחוז נכות של 100% לפחות, הוא לא זכאי לפטור לפי ס' 9(5) לפקודה.</p> <p>הקצבה החודשית שמקבל גל מקרן הפנסיה: $4,500 = 7,500 \times 60\%$ ₪ משכורת ערב הפרישה חלק הקצבה החייב במס: $2,925 = [7,520 \text{ תקרת הקיצבה המזכה ; } 4,500 \text{ הקיצבה }] \times 35\% - \min$ ₪ הקיצבה ההכנסה החייבת במס של גל בשנת 2009: $44,250 = 2 \text{ חודשי עבודה } \times 7,500 \text{ משכורת חודשית } + 10 \text{ חודשי קצבה } \times 2,925 \text{ קצבה חייבת}$ ₪</p> <p>תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 13.</p> <p>גליה גרה ועובדת בחיפה באופן קבוע. ב-8/2009 שֶׁלַח אותה מעבידה לעבוד יומיים באשדוד. הנסיעה לאשדוד (המרוחקת 132 ק"מ מחיפה) וְשָׁנִי ימי השהייה בה היו הֶכְרָחִיִים לייצור הכנסתו של המעביד. המעביד שילם בעד גליה הוצאות לינה במלון (לילה אחד) בסך של 152 ₪ (כ-40\$).</p> <p>האם יש לזקוף למשכורתה של גליה, לצורך חישוב מס, סכום זה ששילם המעביד (או חלק ממנו)? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מִבֵּין המשפטים הַבָּאִים)</p> <p>א. לא. הוצאות לינה בישראל מותרות בניכוי ללא כל תְּקִיָּה, אם המרחק עלה על 100 ק"מ.</p> <p>ב. לא. בְּנִסְיֹבוֹת שתוארו בשאלה אין לזקוף סכום זה למשכורתה.</p> <p>ג. כן, מֵאַחַר שהוצאות הלינה עלו על סך ההוצאות הפטורות ממס ליום.</p> <p>ד. כן, מֵאַחַר שאשדוד אינה איזור פיתוח.</p>	
	פתרון
<p>סעיפים רלוונטיים</p>	<p>פקודת מס הכנסה - ס' 2(2), ס' 17 (רישא). תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות).</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי ס' 2(2)(א) לפקודה - "תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו... אך למעט תשלומים כאמור המותרים לעובד כהוצאה... - בין שניתנו בכסף ובין בשווה כסף, בין שניתנו לעובד במישרין או בעקיפין או שניתנו לאחר לטובתו", מהווים הכנסה מעבודה.</p> <p>לפי קובץ הפרשנות לפקודת מס הכנסה (החבק) -</p> <p>"אם ההוצאה מותרת לעובד בניכוי, אין לראות בהחזרה הכנסת-עבודה כאמור. אולם, בהוצאה שאינה מותרת בניכוי לעובד יש לראות בהחזר הכנסת-עבודה. לדוגמה: הוצאות החזקת רכב אינן מותרות בניכוי לעובד, ולפיכך, החזר בגינן הינו הכנסה בידו.</p> <p>בעניין הוצאות עובד המותרות בניכוי, המשתלמות על-ידי המעביד, יש בפקודה "קיצור דרך". במקום לראות בכל החזר הכנסה שממנה תנוכה ההוצאה בהתאם לסעיף 17 לפקודה, בחר המחוקק להפחית את ההכנסה מלכתחילה בסכום הזהה לסכום ההוצאה המותר בניכוי".</p> <p>לפי תקנה 2(א) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), יותרו לניכוי:</p> <p>(א) הוצאות לינה שהוציא נישום בישראל או באזור, ובלבד שהסכום המותר בניכוי אינו עולה על הסכומים הנקובים בפסקה (2)(ב)(1)(ב) כשהוא מחושב בשקלים חדשים לפי השער היציג של הדולר כפי שפורסם לאחרונה לפני מועד הלינה, ואולם הוצאות שהוציא נישום ללינה במקום המרוחק פחות מ-100 קילומטרים ממקום מגוריו או ממקום עיסוקו העיקרי, לא יותרו בניכוי, זולת אם שוכנע פקיד השומה שהלינה היתה הכרחית לייצור ההכנסה של הנישום;</p> <p>(ב) על אף האמור בפסקה (3), יותרו בניכוי הוצאות שהוציא נישום בשל ארוחת בוקר הכלולה במחיר לינה המותרת בניכוי, כאמור בפסקת משנה (א) לעיל;</p> <p>(ג) הוצאות פסקה זו לא יחולו על הוצאות לינה שהוציא הנישום במסגרת השתתפות בכנס בתחום עיסוקו;</p> <p>הסכומים הנקובים בפסקה (2)(ב)(1)(ב) של תקנה 2:</p> <p>(1) לגבי לינה שעלותה נמוכה מ-105 דולר - כל הוצאות הלינה המוכרות;</p> <p>(2) לגבי לינה שעלותה גבוהה מ-105 דולר - 75% מהוצאות הלינה המוכרות, אך לא פחות מ-105 דולר ללינה;</p> <p>"הוצאות לינה מוכרות" - הוצאות הלינה בפועל המוכחות בהתאם לתקנה 6, או 239 דולר ללינה, הנמוך ביניהם.</p> <p>המעביד שילם סך של 152 ₪ (כ-40\$), סכום הנמוך מהסכום הנקוב בתקנה 2(2)(ב)(1)(ב).</p> <p>לפיכך, כל הוצאות הלינה מוכרות <u>ואין לזקוף סכום זה למשכורתה</u> של גליה.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	

<p>שאלה מספר 14.</p> <p>בשנת 2009 נשלחה גליה לבולגריה, ע"י מעבידה, למשך 11 יממות. הנסיעה לבולגריה וכל ימי השהייה בה היו הִכְרָחִיִּים לייצור הכנסתו של המעביד.</p> <p>הוצאות הנסיעה: כרטיס טיסה במחלקה ראשונה - \$1,240 (מחיר כרטיס במחלקת עסקים באותה טיסה - \$890).</p> <p>11 לינות במלון - \$ 2,750 (\$ 250 לכל לינה).</p> <p>גליה הגישה את החשבון ואת המסמכים הנדרשים למעבידה וְזָה הִתְזַיֵּר לָהּ אֶת כָּל הַהוּצָאוֹת. מהו הסכום שיש לזקוף למשכורתה של גליה לצורך חישוב מס, בשל הנסיעה לחו"ל? [למען הסדר ספק, הכוונה היא לסכום שאינו מותר בניכוי על פי התקנות]</p> <p>א. \$ 1,128 ב. \$ 710 ג. \$ 677 ד. \$ 471</p>	
פתרון	
<p>סעיפים רלוונטיים</p> <p>פקודת מס הכנסה - ס' 2(2), ס' 17 (רישא). תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות).</p>	
<p>הסבר הפתרון</p> <p>כרטיס טיסה במחלקה ראשונה:</p> <p>לפי תקנה 2(2)(א) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), הסכום שיותר בשל הוצאות לרכישת כרטיס טיסה במחלקה ראשונה - 100% ממחיר כרטיס במחלקת עסקים באותה טיסה. לפיכך, הסכום שיותר לניכוי בעד כרטיס הטיסה במחלקה ראשונה - \$890 (כמחירו של כרטיס במחלקת עסקים באותה טיסה).</p> <p>הוצאות לרכישת כרטיס טיסה שאינן מותרות בניכוי: \$350 (= \$1,240 - \$890 עלות בפועל)</p> <p>הוצאות לינה:</p> <p>בולגריה לא נמצאת ברשימת המדינות בהן ניתן להגדיל את סכום הוצאות הלינה וההוצאות האחרות ב-25%.</p> <p>לפי תקנה 2(2)(ב) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), הסכום שיותר בשל הוצאות לינה בנסיעה אשר כללה לא יותר מתשעים לינות - עבור שבע הלינות הראשונות - כל הוצאות הלינה המוכרות. עבור שאר הלינות (מהלינה השמינית ואילך) -</p> <p>(1) לגבי לינה שעלותה נמוכה מ-105 דולר - כל הוצאות הלינה המוכרות; (2) לגבי לינה שעלותה גבוהה מ-105 דולר - 75% מהוצאות הלינה המוכרות, אך לא פחות מ-105 דולר ללינה; "הוצאות לינה מוכרות" - הוצאות הלינה בפועל המוכחות בהתאם לתקנה 6, או 239 דולר ללינה, הנמוך ביניהם.</p> <p>גליה הוציא עבור כל לינה \$ 250, שה"כ לינות = 11. הסכום שיותר לניכוי בעד 11 הלינות: שבע הלינות הראשונות:</p> $\min (\$ 239 \text{ התקרה} ; \$ 250 \text{ ההוצאה בפועל}) \times 7 \text{ לינות} = \$ 1,673$ <p>שאר הלינות (מהלינה השמינית ואילך) שעלותן גבוהה מ-105 -</p> $\max [\$ 105 ; \min (\$ 239 \text{ התקרה} ; \$ 250 \text{ ההוצאה בפועל}) \times 75\%] \times 4 \text{ לינות} = \$ 717$ <p>סה"כ הסכום שיותר לניכוי בעד 11 הלינות: \$1,673 + \$717 = \$2,390</p> <p>הוצאות לינה שאינן מותרות בניכוי: \$360 (= \$2,750 - \$2,390)</p> <p>הסכום שיש לזקוף למשכורתה של גליה לצורך חישוב מס: \$710 (= \$360 + \$350)</p> <p>תשובה ב.</p>	

<p>תלוש 01/2009 של גל הורכב מרכיבי-השכר הבאים :</p> <p>שכר יסוד : ₪ 10,000</p> <p>עמלה חודשית רגילה : ₪ 5,000</p> <p>כיסוי הוצאות נסיעה (חופשי חודשי) : ₪ 400</p> <p>שכר שעות נוספות 125% : ₪ 600</p> <p>בגין כל רכיבי-השכר (16,000 ₪), הפריש המעביד עבור גל 7.5% לקרן השתלמות [למען הסר ספק, גל מפריש את חלקו כדין לאותה קופה].</p> <p>מהו הסכום שיזקף כשווי בתלוש 01/2009 של גל, בפשל הפרשת המעביד לקרן השתלמות?</p> <p>א. 450.00 ₪</p> <p>ב. 75.00 ₪</p> <p>ג. 45.00 ₪</p> <p>ד. 21.60 ₪</p>	<p>שאלה מספר 15.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 3(ה)</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>שכרו של גל, בגינו הפריש המעביד לקה"ל : $16,000 = 10,000 + 5,000 + 400 + 600$ ₪</p> <p>"משכורת קובעת" לקרן השתלמות לפי ס' 3(ה) לפקודה :</p> <p>"הכנסת עבודה - למעט תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו, שכר שעות נוספות ותשלומים בפשל מאמץ מיוחד או אירוע מסויים - אך לא יותר מכפל הסכום המהווה תקרה לענין תשלום תוספת היוקר כפי שהוא נקבע מעת לעת בהסכם בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל";</p> <p>"משכורת קובעת" לקרן השתלמות של גל : $15,000 = 5,000$ עמלה רגילה + $10,000$ שכר יסוד</p> <p>המשכורת הקובעת של גל לא עולה על "המשכורת הקובעת המרבית" שהפרשה בעדה לקרן השתלמות פטורה ממס - 15,712 ₪ בחודש בשנת 2009.</p> <p>סכומים ששילם המעביד לקרן השתלמות, בפשל רכיבי שכר שאינם "משכורת קובעת", שיזקפו כשווי בשכר 01/2009 של גל : $75 = (400 \text{ נסיעות/חופשי חודשי} + 600 \text{ שעות נוספות}) \times 7.5\%$</p> <p>תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 16.</p> <p>גל הוא עובד רווק בן 30. "שכר הברוטו" הקבוע שלו - 8,160 ₪ בחודש. המעביד מבקש להגדיל את שכר הנטו של גל, החל ב-1/2009, ב-551 ₪ בחודש (על מנת שה"נטו" שלו, בהתחשב בנקי הזיכוי, יהיה 8,160 ₪).</p> <p>בכמה יגדל "שכר הברוטו" של גל ב-1/2009? (התעלמו מדמי ביטוח לאומי ומדמי ביטוח בריאות)</p> <p>א. 716 ₪ ב. 634 ₪ ג. 648 ₪ ד. 678 ₪</p>	
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 121.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>הסבר הפתרון</p> <p>בשכר 8,160 נמצא גל בגבול מדרגת מס שולי 15%. כל שקל חדש נוסף של שכר, יחויב במס לפי המדרגה הגבוהה יותר - 23%, עד גבול אותה מדרגת מס.</p> <p>בדיקה 1: $12,250$ "גבול" מדרגת המס 23% $< 8,875.58 = (1 - 23\%) / 551 + 8,160$</p> <p>תוצאת הבדיקה הראשונה - בגילום 715.58 ₪ איננו חורגים ממדרגת המס הנוכחית.</p> <p><u>לפיכך, "שכר הברוטו" של גל יגדל בסכום (מעוגל) של 716 ש"ח, על מנת ששכר ה"נטו" שלו יגדל ב-551 ₪ בחודש.</u></p> <p>על מנת לוודא שלא טעינו, ושמטרתו של המעביד הושגה, אפשר לבדוק את התוצאה:</p> <p>נקודות זיכוי:</p> <p>נ.ז. תושב ישראל 2.00 נ.ז. נסיעות 0.25</p> <p>סה"כ נקודות זיכוי $2.25 \times 197 = 443.25$ ₪</p> <p>חישוב המס על "שכר הברוטו" המוגדל של גל (8,876 ₪):</p> $1,159.18 = 8,876 - 8,160 \times 23\% + 3,570 \times 15\% + 4,590 \times 10\%$ <p>המס המתקבל לאחר הפחתת נקודות הזיכוי (מעוגל):</p> $716 = 443.25 - 1,159.18$ <p>המס שחושב שכר "נטו" לתשלום לאחר ניכוי מס הכנסה:</p> $8,160 = 716 - 8,876$ <p>תשובה א.</p>	

<p>גל, רווק בן 28, עובד ב"משכורת חלקית" בחברה בה אתם משמשים חשבי שכר. בכרטיס העובד (טופס 101), גל ציין שיש לו הכנסה אחרת, בה הוא מקבל נקודות זיכוי ומדרגות מס ("מעביד עיקרי"). כלומר, אתם "המעביד הנוסף". משכורת 01/2009 של גל אצלכם : 17,600 ₪.</p> <p>אם גל לא סיפק לכם אישור תאום מס מפקיד שומה, כמה מס עליכם לנכות ממנו ב- 01/2009?</p> <p>א. 8,096 ₪ ב. 3,540 ₪ ג. 3,115 ₪ ד. 7,653 ₪</p>	<p>שאלה מספר 17.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>גל לא סיפק לכם אישור תאום המס מפקיד השומה. מאחר שגל ציין בכרטיס העובד (טופס 101) שיש לו הכנסה אחרת, בה הוא מקבל נקודות זיכוי ומדרגות מס, אתם, כ"מעביד נוסף" מנועים מלנכות מס לפי לוח הניכויים, ועליכם לנכות מס בשיעור המרבי לפי התקנות.</p> <p>משכורת 1/2009 של גל : 17,600 ₪ המס המרבי לפי התקנות, שיש לנכות : $17,600 \times 46\% = \underline{8,096}$ ₪</p> <p>תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>גל, רווק בן 40, עבד 16 שנים בְּרִצִּיפוֹת אצל מעבידו היחיד, ופוטר ב-30/06/2009. בתלוש 6/2009 שולמה לגל משכורת החודש - 7,925 ₪. בטופס ה-161 שמולא על ידכם, חשבי השכר, במועד תשלום שכר 6/2009, חושבו הסכומים הבאים:</p> <p>1. מְעַנֵּק פְּרִיָּשָׁה פְּטוֹר מִמַּס לְפִי ס' 9(א7) לפקודה - 126,800 ₪ 2. מְעַנֵּק פְּרִיָּשָׁה חַיִּב בִּמַּס הַכִּנְסָה - 66,744 ₪</p> <p>אם חישוב המס נעשה על פי התקנות, כמה מס הכנסה יש לנכות ממענק הפרישה של גל?</p> <p>א. 20,032 ₪ ב. 10,016 ₪ ג. 27,371 ₪ ד. 16,165 ₪</p>	<p>שאלה מספר 18.</p>
פתרון	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, ס' 36, ס' 121. תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים) - תק' 4(א), 7(א)1.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>מְעַנֵּק הַפְּרִיָּשָׁה הַפְּטוֹר מִמַּס לְפִי ס' 9(א7) לפקודה (126,800 ₪) לא נלקח בחשבון בחישוב המס. ניכוי מס ממענק פרישה שאינו פטור:</p> <p>לְפִי תִקְנָה 7(א)1 לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה...):</p> <p>"מעביד המשלם לעובד למעט עובד יומי, מענק פרישה שכולו או חלקו אינו פטור ממשכורת לפי סעיף 9(א7) לפקודה, ינכה בעת התשלום מהחלק שאינו פטור, מס פְּאִילוֹ הַיֵּה מִשְׁכּוֹרַת בִּלְתֵי קְבוּעָה, לְפִי הַמִּשְׁכּוֹרַת הָאֲחֵרונה ששולמה לעובד..."</p> <p>ניכוי מס הכנסה מ"משכורת בלתי קבועה":</p> <p>לְפִי תִקְנָה 4(א) לתקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה...):</p> <p>"מעביד המשלם לעובד משכורת בלתי קבועה, ינכה ממנה, בעת התשלום, מס בסכום השווה להפרש המס המוכפל ב-12; לענין זה, "הפרש המס" – ההפרש בין המס שיש לנכות ממשכורת החודש לחודש שבו שולמה המשכורת הבלתי קבועה, לבין המס שיש לנכות ממשכורת החודש לאותו חודש, בתוספת החלק השנים-עשר מהמשכורת הבלתי קבועה..."</p> <p>החישוב:</p> <p>נקודות זיכוי:</p> <p>נ.ז. תושב ישראל 2.00 נ.ז. נסיעות <u>0.25</u></p> <p>סה"כ נקודות זיכוי $197 \times 2.25 = 443.25$ ₪</p> <p>החלק השנים עשר מ"המשכורת הבלתי קבועה" (המענק החייב): $5,562 = 66,744 / 12$ משכורת החודש + החלק ה-12 מהמשכורת הבלתי קבועה: $13,487 = 7,925 + 5,562$</p> <p>המס שיש לנכות אותו ממשכורת החודש בתוספת החלק ה-12 מהמשכורת הבלתי קבועה:</p> $2,306.30 = 13,487 - 12,250 \times 30\% + 4,090 \times 23\% + 3,570 \times 15\% + 4,590 \times 10\%$ <p>מס בניכוי זיכויים אישיים (נקודות זיכוי): $1,863.05 = 2,306.30 - 443.25$</p> <p>המס שיש לנכות אותו ממשכורת החודש לאותו חודש שבו שולמה המשכורת הבלתי קבועה:</p> $959.25 = 7,925 - 4,590 \times 15\% + 4,590 \times 10\%$ <p>מס בניכוי זיכויים אישיים (נקודות זיכוי): $516.00 = 959.25 - 443.25$</p> <p>הפרש המס: $1,347.05 = 1,863.05 - 516.00$</p> <p>הפרש המס מוכפל ב-12, אותו יש לנכות מחלקו החייב במס של המענק ("המשכורת הבלתי קבועה"):</p> <p>תשובה ד. 16,165 ₪</p> $1,347.05 \times 12 = 16,165$	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>"משכורת ברוטו למס" של גליה בינואר 2009 - 33,000 ₪, כולל שווי שימוש ברכב קבוצה 4. מעבידה של גליה מִפְרִישׁ עֲבוֹרָה לקופת גמל לקיצבה 1,639 ₪ בחודש (על חֶשְׁבוֹן מרכיב תגמולי המעביד), ולביטוח אובדן כושר עבודה 825 ₪ בחודש [למען הסר ספק, גליה מפקידה גם היא את חלקה, כדין, לאותה קופת גמל].</p> <p>מהו השווי שיש לִזְקוֹף לגליה בתלוש ינואר 2009 בְּגִין הפרשות המעביד לביטוח אובדן כושר עבודה?</p> <p>א. 229.00 ₪ ב. 85.60 ₪ ג. 0 ₪ ד. 165.00 ₪</p>	<p>שאלה מספר 19.</p>
<p align="center">פתרון</p>	
<p>סעיף 32(14) לפקודת מס הכנסה, הנחיות מס הכנסה תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) - ס' 1.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לְפִי סעיף 1 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), הגדרת משכורת לְעִנְיָן קופת גמל לקצבה היא: "הכנסת עבודה למעט שווי שימוש של רכב שהועמד לרשותו של העובד": 29,800 ₪ = 3,200 שווי רכב קבוצה 4 - 33,000 הכנסת עבודה של גליה בינואר 2009</p> <p>לְפִי הנחיות מס הכנסה בעניין חישוב ההוצאה לרכישת ביטוח א.כ.ע. בשנת המס 2009:</p> <p>1. חישוב הזקיפה בְּגִין ההפרשה למרכיב תגמולי מעביד בקופ"ג לקיצבה: $2,378 > 1,639 = 7.5\% \times (31,712 ; 29,800)$ הכנסת עבודה למעט שווי שימוש ברכב (min שווי קיצבה: אין) = $\max(0 ; 1,639 - 2,378)$</p> <p>2. חישוב הזקיפה בְּגִין הפרשת מעביד לביטוח אובדן כושר עבודה: <u>תקרה ראשונה:</u> שיעור הפרשת המעביד למרכיב התגמולים (קיצבה) מתוך משכורתו של העובד: $5.5\% = 1,639 / 29,800$ את השיעור שחישבנו נפחית מ-7.5%, כשהתוצאה לא תפחת מאפס: $2\% = \max(7.5\% - 5.5\% ; 0)$ נשווה את התוצאה שקיבלנו ל-3.5% ונבחר את הקטן מִבֵּין השניים: $2\% = \min(3.5\% ; 2\%)$ נכפיל את השיעור הנמוך במשכורת העובד, ונקבל את התקרה הראשונה: תקרה 1: 596 ₪ = 2% × 29,800</p> <p><u>תקרה שנייה:</u> השיעור הִמְרָבִי אותו מותר לְהִפְרִישׁ לא.כ.ע., כפול משכורת העובד (ולא יותר מהתקרה): תקרה 2: 1,043 ₪ = 3.5% × (29,800 ; 31,712)</p> <p><u>תקרה שלישית:</u> הפרשות מעביד לקצבה ולא.כ.ע. לא יעלו על 7.5% מהשכר (ולא יותר מהתקרה): $596 = \min(29,800 ; 31,712) \times 7.5\% - 1,639$ תקרה 3: 596 ₪ = \max(596 ; 0)</p> <p>תקרת ההוצאה האפשרית לא.כ.ע. היא הקטנה מִבֵּין שלוש התקרות שחישבנו: תקרת ההוצאה לא.כ.ע.: 596 = \min(596 ; 1,043 ; 596)</p> <p>נפחית את תקרת ההוצאה לא.כ.ע. מההפרשה בְּפוֹעֵל, ונקבל שווי א.כ.ע. שיש לִזְקוֹף: שווי א.כ.ע.: 229 ₪ = \max(596 ; 0) - תקרת ההוצאה לא.כ.ע. - 825 ההפרשה בְּפוֹעֵל לא.כ.ע.</p> <p align="right">תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>גליה עבדה אצל מעבידה במשך 20 שנה, ופרשה במאי 2009, עם הגיעה לגיל הפרישה. שכרה האחרון לפני הפרישה - 12,000 ₪. עם פרישתה, זכאית גליה לקבל ממעבידה מענק פרישה בסך של 100,000 ₪ וגם קצבה בסך של 5,000 ₪ בחודש (מקרה פנסיה שערך עבודה מעבידה), בשל אותן שנות עבודה. כחשבי שכר של המעביד, הסברתם לה את כללי נוסחת השילוב. מה יהיה החלק החייב במס של הקצבה החודשית, אם תבחר גליה לפגוע בפטור על הקצבה?</p> <p>א. 2,520 ₪ ב. 4,490 ₪ ג. 3,250 ₪ ד. 5,000 ₪</p>	<p>שאלה מספר 20.</p>
<p align="center">פתרון</p>	
<p>שנות עבודה - 20. גיל פרישה. משכורת אחרונה - 12,000 ₪. מענק פרישה - 100,000 ₪. קיצבה - 5,000 ₪ בחודש, בשל אותן שנות עבודה.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p align="center">חישוב הקיצבה החייבת:</p> <p>(1) מענק הפרישה לכל שנת עבודה $100,000 / 20 = 5,000$ ₪</p> <p>(2) המענק הפטור של גליה לכל שנת עבודה $\min(10,980; 5,000; 12,000) = 5,000$ ₪</p> <p>(3) קיצבתה של גליה <u>5,000</u> ₪</p> <p>(4) הסכום הכולל (2)+(3): $10,000$ ₪</p> <p>(5) תקרת הקיצבה המזכה: <u>7,520</u> ₪</p> <p>(6) "הפרש" - (4) פחות (5): $2,480$ ₪</p> <p>(7) הסכום בו יופחת הפטור החדשי של הקיצבה: $5,000 \times 2,480 / 10,000 = 1,240$ ₪</p> <p>(8) הפטור החודשי לפני ההפחתה $5,000 \times 35\% = 1,750$ ₪</p> <p>(9) הפטור החודשי של הקיצבה לאחר ההפחתה: $1,750 - 1,240 = 510$ ₪</p> <p>(10) החלק החייב במס של הקיצבה: $5,000 - 510 =$ <u>4,490</u> ₪</p> <p align="right">תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

גליה עבדה אצל מעבידה היחיד 15 שנים ברציפות :			שאלה מספר 21.
שיעור מְשָׁרָה	תְּקוּפַת עֲבוֹדָה		
	75%	4 שנים	ראשונה
40%	6 שנים	שניה	
100%	3 שנים	שלישית	
60%	2 שנים	אחרונה	
פתרון			
<p>המשכורת הקובעת לצורך הפטור היא הנמוך מבין: המשכורת המשוקללת או סכום תקרת הפטור על פי הפקודה.</p> <p>יצויין שהגבלת המשכורת האחרונה בסכום תקרת הפטור נעשית רק לגבי המשכורת המשוקללת ולא לגבי משכורות שונות שאפשר והיו במהלך תקופת העבודה. כלומר, אם המשכורת האחרונה לתקופת עבודה עלתה על תקרת הפטור, יש לקחת אותה במלואה לצורך חישוב המשכורת המשוקללת ואין להקטינה לסכום תקרת הפטור.</p> <p>המשכורת האחרונה ל-60% משרה: 5,400 ₪.</p> <p>המשכורת האחרונה למשרה מלאה: $5,400 / 60\% = 9,000$ ₪.</p> <p>המשכורת המשוקללת:</p> $9,000 \times (75\% \times 4 + 40\% \times 6 + 100\% \times 3 + 60\% \times 2) / 15 = 5,760$ <p>סכום המשכורת הקובעת לפטור: 5,760 ₪ ($5,760$ משכורת משוקללת ; $10,980$ תקרה)</p> <p>תשובה ג.</p>			הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 22.</p> <p>חואן הוא עובד זר, המועסק כדין בחקלאות. שכרו של חואן - 5,000 ₪ בחודש. מהו סכום "היטל העסקת עובד זר" שיש לשלם בכל חודש בגין שכרו של חואן ?</p> <p>א. 750 ₪ ב. 375 ₪ ג. 500 ₪ ד. אין לשלם היטל העסקת עובד זר במקרה זה.</p>	
פתרון	
<p>פרק י' - היטל על העסקת עובדים זרים, מתוך חוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004) התשס"ג - 2003 ותיקוניו.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי ס' 44 לחוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004):</p> <p>"עובד זר" – כהגדרתו בחוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"א-1991, למעט כל אחד מאלה:</p> <p>(1) עובד זר שפרק ו' לחוק יישום ההסכם בדבר רצועת עזה ואזור יריחו (הסדרים כלכליים והוראות שונות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ה-1994, חל עליו;</p> <p>(2) עובד זר המועסק כדין בישראל שהוא אזרח במדינה הגובלת בישראל והיוצא את ישראל, בדרך כלל בתום יום העבודה, למקום מגוריו באותה מדינה;</p> <p>(3) עובד זר המועסק כדין במתן טיפול סיעודי;</p> <p>(4) עיתונאי חוץ וספורטאי חוץ, כהגדרתם בסעיף 75א לפקודת מס הכנסה;</p> <p>(5) עובד זר שמשולמת לו, בעבור חודש עבודה, הכנסה בסכום השווה לפעמיים השכר הממוצע במשק, או הכנסה בסכום הגבוה מזה, ולגבי עובד זר המועסק פחות מ-180 שעות בחודש – הכנסה בסכום השווה למספר השעות שבו הוא עובד בחודש כשהוא מחולק ב-180 ומוכפל בסכום השווה לפעמיים השכר הממוצע במשק, או הכנסה בסכום הגבוה מזה;</p> <p>(6) עובד זר שנעברה נגדו עבירה לפי סעיף 203א לחוק העונשין, התשל"ז-1977, או עבירות נלוות, השווה במקלט לקרבנות סחר בתל-אביב-יפו, והעובד, במשך שהותו במקלט האמור.</p> <p>לחואן משולמת, בעבור חודש עבודה, הכנסה בסכום נמוך מפעמיים השכר הממוצע במשק. לפיכך, מעסיקו של חואן חייב בהיטל העסקת עובד זר בגין חואן.</p> <p>לפי ס' 45(א) לחוק, "מעסיק חייב בהיטל בשיעור של 10% מסך כל ההכנסה של עובד זר ששילם בשנת המס (בפרק זה – ההיטל)".</p> <p>"היטל העסקת עובד זר" שיש לשלם בכל חודש בגין שכרו של חואן: $500 \text{ ₪} = 5,000 \times 10\%$</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 23. גליה רווקה בת 23. שכרה בחודשים 1/2009 ו-2/2009 עמד על 3,900 ₪ בכל חודש. החל בחודש 3/2009 גליה מקבלת תוספת קבועה של 6,765 ₪ לשכרה. לפיכך, החל ב-3/2009 שכרה הרגיל עומד על 10,665 ₪ בחודש.</p> <p>אם המס מחושב על בסיס מצטבר מתחילת השנה (1/1/2009), כמה מס הכנסה יש לגבות משכרה של גליה ב-3/2009 (יש להתחשב בנקודות זיכוי)?</p> <p>א. 1,571 ₪ ב. 1,301 ₪ ג. 456 ₪ ד. 1,029 ₪</p>	<p>שאלה מספר 23.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - ס' 34, 36, 36א, 121. תקנות מס הכנסה ומס מעסיקים (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה ותשלום מס מעסיקים)</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>זיכויים להם זכאית גליה בשנת 2009:</p> <p>תושב ישראל 2.00 נ"ז נסיעות 0.25 נ"ז אשה 0.50 נ"ז סה"כ נקודות זיכוי 2.75 נ"ז $197 \times 2.75 = 541.75$ ₪</p> <p>שכר מצטבר ב-3 החודשים כולל התוספת: $3,900 + 3,900 + 10,665 = 18,465$ השכר החודשי הממוצע ב-3 החודשים: $18,465 / 3 = 6,155$ מס "ברוטו" המוטל על השכר החודשי הממוצע: $4,590 \times 10\% + (6,155 - 4,590) \times 15\% = 693.75$ ₪ מס בניכוי זיכויים אישיים שיש לשלם על השכר החודשי הממוצע: $\max(693.75 - 541.75; 0) = 152$ ₪</p> <p>מס "ברוטו" שהוטל על השכר ששולם בחודשים 1/2009 ו-2/2009 (בכל חודש): $3,900 \times 10\% = 390$ ₪ מס בניכוי זיכויים אישיים ששולם בחודשים 1/2009 ו-2/2009 (בכל חודש): $\max(390 - 541.75; 0) = 0$ ₪</p> <p>מס מצטבר לתשלום פחות מס מצטבר ששולם: $152 \times 3 - 0 = 456$ ₪</p> <p>תשובה ג.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>הכנסתו של גל (עמית מוטב) ממשכורת עמדה על 118,000 ₪ בשנת 2009, מתוכה הכנסה מבוטחת בסך 75,000 ₪. סה"כ חלק המעביד (פיצויים ותגמולים) בקופת הגמל לקיצבה - 10,750 ₪, חלק העובד - 4,125 ₪. בְּנוֹסָף, גל הפריש בכל חודש 600 ₪ לקופת גמל לקיצבה כ"עמית עצמאי".</p> <p>מהו סך הזיכוי לפי ס' 45 לפקודה שיקבל גל בְּגִין הפרשותיו לקופת גמל לקיצבה בשנת המס (כשכיר וכ"עמית עצמאי"? (רמז לפתרון: יש לחשב ניכוי לפי סעיף 47 תחילה)</p> <p>א. 2,308 ₪ ב. 1,444 ₪ ג. 2,520 ₪ ד. 2,590 ₪</p>	<p>שאלה מספר 24.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>פקודת מס הכנסה - סעיפים 45, 47.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>רוכד ראשון $\max \{ \min (118,000 ; 93,600) - 75,000 ; 0 \} = 18,600$ ₪ בשנת המס גל הפריש 7,200 ₪ לקופת גמל לקיצבה כ"עמית עצמאי" $(600 \times 12 = 7,200)$ ניכוי רוכד ראשון $\min \{ [18,600 \times 11\%] = 2,046 ; 7,200 \} = 2,046$ ₪ הפרש $7,200 - 2,046 = 5,154$ ₪ יתרה להעברה</p> <p>$\min \{ \max [(10,750 + 4,125 + 7,200 - 15,222) ; 0] = 6,853 ; 5,154 \} = 5,154$ ₪ רוכד שני $\min \{ (43,000 - 18,600) ; (118,000 - 75,000) \} = 24,400$ ₪ בדיקת בונוס $\max \{ \min [(5,154 / 24,400 - 11\%) = 10.12\% ; 4\%] ; 0 \} = 4\%$ ניכוי רוכד שני $\min \{ [24,400 \times (7\% + 4\%) = 2,684] ; 5,154 \} = 2,684$ ₪ סה"כ ניכוי $2,684 + 2,046 = 4,730$ ₪ נותר להעברה לזיכוי $7,200 - 4,730 = 2,470$ ₪ תקרת הפרשה לזיכוי $75,000 \times 7\% + 43,000 \times 5\% = 7,400$ ₪ מגבלת עמית שכיר $\min \{ (75,000 \times 7\% = 5,250) ; 4,125 \} = 4,125$ ₪ סך הזיכוי לפי ס' 45 א $\min \{ (4,125 + 2,470 = 6,595) ; 7,400 \} \times 35\% = 2,308$ ₪ תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 25.</p> <p>בכל שנות עבודתה של גליה, הפְּרִישׁ עֲבוֹרָה מעבידה לקרן פנסיה מקיפה בְּגִין מְלֹא שכרה. לפי הֶסֶפֶס קְבוּצָי, תְּשָׁלוּמֵי מעבידה לקרן הפנסיה בְּאִים בְּמָקוֹם פיצויי פיטורים המגיעים לגליה. עם פרישתה, המעביד מְעַבֵּיר לגליה את הַבְּעָלוֹת על קרן הפנסיה כולל כל מרכיביה. יצוין שגליה החליטה שלא למשוך את כספי הפיצויים מקרן הפנסיה.</p> <p>על מי, בְּנִסְיָבוֹת שתוארו לעיל, מוטלת החובה למלא טופס 161 בשל פרישתה של גליה (אם בכלל קיימת חובה כזו)? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מִבֵּין המשפטים הַבָּאִים)</p> <p>א. החובה מוטלת על המעביד.</p> <p>ב. החובה מוטלת על קרן הפנסיה, בה נצברו זכויותיה של גליה.</p> <p>ג. אין למלא טופס 161 מֵאַחַר שֶׁהמעביד לא שילם לגליה כל מענק פרישה.</p> <p>ד. החובה תוטל בעתיד על קרן הפנסיה, כשגליה תחליט למשוך ממנה את כספי הפיצויים.</p>	
פתרון	
<p>טופס 161 ימולא ע"י מעביד בשל כל עובד שכיר שפרש מעבודה, אם לעובד זכויות למענק (פיצויים), קיצבה או תגמולים בְּגִין עבודתו.</p> <p>תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

דיני עבודה

<p>גל, פועל היצור, עבד שנתיים בשכר אצל מעבידו, עד שפוטר ב-6/2009. עיקר שכר עבודתו של גל היה לפי כמות התוצרת.</p> <p>מהו שכרו החודשי של גל לענין חישוב פיצויי פיטורים? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מביין המשפטים הבאים)</p> <p>א. השכר החודשי האחרון בעד חודש עבודה מלאה, שקדם לפיטוריו של גל. ב. השכר הממוצע לפי רבע השנה שקדם לפיטוריו של גל. ג. השכר הממוצע של 12 החודשים שקדמו לפיטוריו של גל. ד. השכר הממוצע לפי רבע השנה של העבודה המלאה ביותר שב-12 החודשים שקדמו לפיטוריו של גל.</p>	<p>שאלה מספר 26.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>תקנות פיצויי פיטורים (חישוב הפיצויים והתפטרות שרואים אותה כפיטורים) - תק' 9.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי תקנה 9 לתקנות פיצויי פיטורים (חישוב הפיצויים והתפטרות שרואים אותה כפיטורים) - "היה שכר עבודתו של עובד כולו או מקצתו משתלם בעד ביצוע עבודה מסויימת או בחלק מהפדיון או שהיה עיקר שכר עבודתו לפי כמות התוצרת, יראו כשכרו האחרון ביחס לשכר כאמור את <u>השכר הממוצע של שנים עשר החדשים שקדמו לפיטורים</u>".</p> <p>תשובה ג.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>גליה עבדה כשכירה במשרה מלאה, אצל מעבידה הפרטי, שנה ושמונה חודשים בִּדְיוֹק, עד שהתפטרה ב-30/9/09. על גליה ומעבידה חלות הוֹרָאוֹת צו ההרחבה בדבר תשלום דמי הבראה.</p> <p>מֵאַחַר שֶׁהמעביד משלם דמי הבראה פעם בשנה, במשכורת אוקטובר, גליה לא קיבלה דמי הבראה במשך כל תְּקוּפַת עֲבוֹדָתָהּ, עד התפטרותה.</p> <p>אם מחיר יום הבראה הוא 340 ₪, לְפִי צו ההרחבה הני"ל, מהו סכום דמי הבראה המגיע לגליה בתלוש השכר האחרון שהיא מקבלת ב-9/2009 (אם בכלל מגיעים דמי הבראה)?</p> <p>א. 0 ₪ ב. 3,060 ₪ ג. 3,740 ₪ ד. 3,400 ₪</p>	<p>שאלה מספר 27.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>ההסכם הקיבוצי הכללי בדבר תשלום דמי הבראה וצו ההרחבה.</p> <p>לְפִי ההסכם הקיבוצי וצו ההרחבה, עובד יהיה זכאי לקצובת הבראה (דמי הבראה) אף לאחר סיומם של יחסי עובד ומעביד, וזאת לגבי תקופה של עד שנתיים שלפְּנֵי תום תקופת עבודתו, אם לא קיבל את קצובת הבראה עֲבוּר אותה תקופה בְּמִהְלָךְ עבודתו.</p> <p>עובד זכאי לחלק יְחָסִי של קצובת הבראה עֲבוּר חלק משנת עבודה בה עבד. עד התפטרותה, גליה לא קיבלה דמי הבראה עֲבוּר תקופת עֲבוֹדָתָהּ.</p> <p>לפיכך, גליה זְכָאִית לדמי הבראה בְּשָׁל כל תקופת עֲבוֹדָתָהּ.</p> <p>בְּשָׁל שנת עֲבוֹדָתָה הראשונה יֵשׁ לשלם לגליה 5 ימי הבראה. בְּשָׁל שמונה חודשים בשנת עֲבוֹדָתָה השניה יֵשׁ לשלם לה 4 ימי הבראה. ($4 = 12$ חודשים בשנה / 8 חודשים $\times$ 6 ימי הבראה)</p> <p>בסך הכל זְכָאִית גליה ל-9 ימי הבראה בערך של 340 ₪ לכל יום.</p> <p>לפיכך, יֵשׁ לשלם לגליה קצובת הבראה בסך <u>3,060 ₪</u>. (9 ימי הבראה $\times$ 340 תְּעָרִיף ליום הבראה)</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p> <p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 28.</p> <p>בית הדין לעבודה פסק לגל פיצויי הַלְנַת-שָׂכָר מְלָאִים, לְפִי ס' 17(א)(1) לחוק הגנת השכר, על שכר בסך 7,000 ₪ ששולם לגל 30 יום לאחר המועד לתשלום שכר העבודה.</p> <p>מהו הפיצוי שְׁיִיָּסָף לשכר המולן לְפִי ס' 17(א)(1) לחוק הגנת השכר, על פי פסיקת בית הדין?</p> <p>א. 3,150 ₪ ב. 2,650 ₪ ג. 3,500 ₪ ד. 2,450 ₪</p>	
פתרון	
	סעיפים רלוונטיים
<p>חוק הגנת השכר - ס' 17(א).</p> <p>הסבר הפתרון</p> <p>לְפִי סעיף 17(א) לחוק הגנת השכר : לשכר מולן יִיָּסָף הסכום הגבוה מבין אלה (להלן - פיצוי הלנת שכר):</p> <p>(1) בעד השבוע הראשון שלאחר המועד לתשלום שכר העבודה - החלק העשירי מהשכר המולן, ובעד כל שבוע או חלק משבוע שלאחריו - החלק העשירי מהשכר המולן;</p> <p>(2) הפרשי הצמדה לתקופה שמן המועד לתשלום שכר העבודה עד יום תשלומו, בתוספת 20% על הסכום הכולל של השכר המולן והפרשי ההצמדה כאמור בעד כל חודש שבתקופה האמורה; בעד חלק מחודש תשלום התוספת של 20% האמורה באופן יחסי.</p> <p>בתקופות של עליה מתונה במדד המחירים לצרכן, פיצויי ההלנה לפי סעיף 17(א)(1) לחוק הגנת השכר יהיו גבוהים מפיצויי ההלנה לפי סעיף 17(א)(2).</p> <p>בית הדין לעבודה פסק לגל פיצויי הלנה מלאים, לְפִי ס' 17(א)(1) לחוק הגנת השכר.</p> <p>יום התשלום בפועל (30 יום לאחר המועד לתשלום שכר העבודה), חל בשבוע ה-5 שלאחר המועד לתשלום שכר העבודה. $30 / 7 = 4.2 =$ השבוע החמישי</p> <p>חישוב הפיצוי לְפִי סעיף 17(א)(1):</p> <p>תוספת הלנה בעד השבוע הראשון : $7,000 / 20 =$ ₪ 350 תוספת הלנה בעד 4 שבועות נוספים : $(7,000 / 10) \times 4 =$ ₪ <u>2,800</u> סה"כ פיצוי הלנת השכר : <u>₪ 3,150</u></p> <p>תשובה א.</p>	

<p>גל החל לעבוד אצל מעבידו החדש ב-12/7/09. לפי הסכם העבודה, דמי נסיעות ישולמו לו לפי צו ההרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה.</p> <p>בין ביתו של גל לבין מקום עבודתו אין קו אוטובוס ישיר. במקום לנסוע בִּשְׁנֵי אוטובוסים, גל נוסע במוניות לעבודה ובחזרה לביתו. מחיר נסיעה אחת במונית - 20 ₪ לכל כיוון.</p> <p>ב-7/2009 עבד 15 ימים. מחיר נסיעה באוטובוסים ציבוריים אל מקום העבודה ובחזרה לביתו - 21 ₪ ליום. מחיר כרטיס "חופשי חודשי" הכולל את מקום מגוריו ואת מקום עבודתו - 330 ₪.</p> <p>אם שיעור החזר הוצאות הנסיעה המרבי לפי ס' 2 לצו ההרחבה הנ"ל הוא 22.70 ₪ ליום עבודה, מהו סכום דמי הנסיעות המינימלי שעל מעביד זה לשלם לגל בגין חודש 7/2009 ?</p> <p>א. 300.00 ₪ ב. 330.00 ₪ ג. 315.00 ₪ ד. 340.50 ₪</p>	<p>שאלה מספר 29.</p>
<p align="center">פתרון</p>	
<p>צו ההרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 3 בצו ההרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה - "כל עובד הזקוק לתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו, זכאי לקבל ממעבידו השתתפות עד המכסימום האמור בסעיף 2, בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה פֶּעַד כל יום עבודה בְּפֹעֵל בו השתמש בתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו".</p> <p>לפי ס' 2 לצו ההרחבה, שיעור החזר הוצאות הנסיעה מיום 01/01/2009 הוא עד 22.70 ₪ ליום עבודה.</p> <p>לפי ס' 4 בצו ההרחבה, "הוצאות הנסיעה ייקבעו לפי מחיר נסיעה מוזל באוטובוס ציבורי או כרטיס מינוי חודשי מוזל ממקום מגורי העובד למקום עבודתו, על יסוד כרטיס הנחה של מספר נסיעות, אם קיים כרטיס הנחה כזה".</p> <p>מחיר נסיעה במוניות - 20 ₪ לכל כיוון, כלומר 600 ₪ ל-15 ימי עבודה.</p> <p>מחיר נסיעה באוטובוסים ציבוריים - 21 ₪ ליום, כלומר 315 ₪ ל-15 ימי עבודה.</p> <p>מחיר כרטיס "חופשי חודשי" הכולל את איזור מגוריו של גל ואת מקום עבודתו - 330 ₪.</p> <p>הדרך הזולה - 315 ₪ = (330 חופשי חודשי ; 315 אוטובוסים ; 600 מונית ; 340.50 תקרה) min</p> <p>סכום דמי הנסיעות המינימלי שעל המעביד לשלם לגל בגין חודש 7/2009 - 315 ₪.</p> <p align="right">תשובה ג.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 30.</p> <p>שבוע עבודתו של גל במקום עבודתו הוא בן 5 ימים (א'-ה'). יום עבודה רגיל מתחיל ב-08:00 ונמשך 8.6 שעות עבודה רגילות (8 שעות ו-36 דקות עבודה ביום). בכל יום עבודה של שש שעות ומעלה ניתנת לגל הפסקה רצופה של שעה, במהלכה הוא רשאי לצאת ממקום העבודה. זמן ההפסקה לא נחשב כחלק משעות העבודה.</p> <p>בשבוע האחרון, בימים א', ו-ב' התחילו ימי עבודתו של גל בשעה 08:00 ונמשכו עד שעה 17:36. בימים ג', ד' ו-ה' התחילו ימי עבודתו בשעה 08:00 ונמשכו עד שעה 20:36 (בהוראת המעביד).</p> <p>כמה שעות נוספות שיש לשלם בעדן לא פחות מ-150% מהשכר הרגיל, עבד גל בשבוע זה?</p> <p>א. 6 ש"נ בערך של 150%.</p> <p>ב. 3 ש"נ בערך של 150%.</p> <p>ג. 9 ש"נ בערך של 150%.</p> <p>ד. 7 ש"נ בערך של 150%.</p>																																																									
<p>פתרון</p>																																																									
<p>חוק שעות עבודה ומנוחה, צו הרחבה - הסכם מסגרת.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>																																																								
<p>"שעות עבודה", כהגדרתן בחוק שעות עבודה ומנוחה - "הזמן שבו עומד העובד לרשות העבודה, לרבות הפסקות קצרות ומוסקמות הניתנות לעובד להחלפת כוח ואויר... חוץ מהפסקות על פי סעיף 20".</p> <p>מאחר שבכל יום הופסקה העבודה למנוחה ולסעודה לשעה רצופה, ובעת ההפסקה רשאי היה גל לצאת מהמקום שבו הוא עובד, נוהג המעביד כדין (לפי ס' 20 לחוק שעות עבודה ומנוחה) כשאינו מחשיב את זמן ההפסקה כחלק משעות העבודה.</p> <p>שבוע העבודה הוא בן 5 ימים (ימים א'-ה'). תחום יום עבודה - 8.6 שעות עבודה. בכל יום עבודה של שש שעות ומעלה ניתנת לגל הפסקה רצופה של שעה. זמן ההפסקה לא נחשב כחלק משעות העבודה.</p> <p>תחום שבוע עבודה - 43 שעות. מאחר שיום עבודה רגיל נמשך 8.6 שעות עבודה רגילות, וגל לא עבד ביום שישי, שעות עבודתו הרגילות בימים א' - ה' לא יכולות לחרוג מתחום 43 השעות השבועיות (43 שעות רגילות בשבוע = 5 ימי עבודה × 8.6 שעות עבודה רגילות ביום).</p> <p style="text-align: right;">החישוב:</p>	<p>הסבר הפתרון</p>																																																								
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>יום</th> <th>סה"כ שעות מכניסה עד יציאה</th> <th>ניכוי הפסקה</th> <th>סה"כ שעות עבודה ביום</th> <th>שעות עבודה רגילות</th> <th>שעות נוספות</th> <th>נוספות 125%</th> <th>נוספות 150%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>א</td> <td>9.6</td> <td>- 1</td> <td>8.6</td> <td>8.6</td> <td>-</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>ב</td> <td>9.6</td> <td>- 1</td> <td>8.6</td> <td>8.6</td> <td>-</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>ג</td> <td>12.6</td> <td>- 1</td> <td>11.6</td> <td>8.6</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>ד</td> <td>12.6</td> <td>- 1</td> <td>11.6</td> <td>8.6</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>ה</td> <td>12.6</td> <td>- 1</td> <td>11.6</td> <td>8.6</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>סה"כ</td> <td></td> <td></td> <td>52</td> <td>43</td> <td>9</td> <td>6</td> <td><u>3 ש"נ</u></td> </tr> </tbody> </table>	יום	סה"כ שעות מכניסה עד יציאה	ניכוי הפסקה	סה"כ שעות עבודה ביום	שעות עבודה רגילות	שעות נוספות	נוספות 125%	נוספות 150%	א	9.6	- 1	8.6	8.6	-			ב	9.6	- 1	8.6	8.6	-			ג	12.6	- 1	11.6	8.6	3	2	1	ד	12.6	- 1	11.6	8.6	3	2	1	ה	12.6	- 1	11.6	8.6	3	2	1	סה"כ			52	43	9	6	<u>3 ש"נ</u>	
יום	סה"כ שעות מכניסה עד יציאה	ניכוי הפסקה	סה"כ שעות עבודה ביום	שעות עבודה רגילות	שעות נוספות	נוספות 125%	נוספות 150%																																																		
א	9.6	- 1	8.6	8.6	-																																																				
ב	9.6	- 1	8.6	8.6	-																																																				
ג	12.6	- 1	11.6	8.6	3	2	1																																																		
ד	12.6	- 1	11.6	8.6	3	2	1																																																		
ה	12.6	- 1	11.6	8.6	3	2	1																																																		
סה"כ			52	43	9	6	<u>3 ש"נ</u>																																																		
<p>תשובה ב.</p>																																																									

<p>גליה עובדת בשכר אצל מעבידה. בתום 34 חודשי עבודה הודיעה גליה למעביד על התפטרותה, שתכנס לתוקף בתום תקופת ההודעה המוקדמת על פי החוק.</p> <p>כמה ימי הודעה מוקדמת להתפטרות, לפי חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, על גליה לתת למעבידה?</p> <p>א. 26 ימים קלנדריים. ב. 29 ימים קלנדריים. ג. חודש ימים. ד. 34 ימים קלנדריים.</p>	<p>שאלה מספר 31.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות - ס' 4, ס' 5.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 4 לחוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, "עובד בשכר זכאי להודעה מוקדמת לפיטורים, כמפורט להלן:</p> <p>...</p> <p>(3) במהלך שנת עבודתו השלישית - של 21 ימים, בתוספת של יום אחד בשל כל שני חודשי עבודה בשנה האמורה;"</p> <p>לפי ס' 5 לחוק זה, "הוֹרְאוֹת סעיפים 3 ו-4 יחולו, בשינויים המחויבים לפי הענין, על הודעה מוקדמת להתפטרות".</p> <p>ותק של גליה - 34 חודשים, שהם שנתיים ו-10 חודשים.</p> <p>לפיכך, לפי חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, עליה לתת למעבידה הודעה מוקדמת להתפטרות של 26 ימים קלנדריים ($21 + 10 / 2 =$).</p> <p>תשובה א.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 32.</p> <p>שכר המינימום (לחודש) הוא 3,850.18 ₪. גל, בן ה-22, עובד בשכר לפי שעות. לפי הסכם העבודה, יקבל בעד כל שעת עבודה, כולל כל התוספות - "שכר מינימום לשעה". בחודש 07/2009 עבד 97 שעות עבודה רגילות. בחודש זה, שולמו לעובדיו של המעביד דמי הבראה.</p> <p>תלוש שכר 07/2009 של גל היה כדלהלן (בסכומים מעוגלים):</p> <p>1. שכר - 1,925 ₪</p> <p>2. תוספת בשל עבודה במשמרות - 97 ₪</p> <p>3. דמי הבראה - 1,020 ₪</p> <p>4. כיסוי הוצאות נסיעה (חופשי חודשי) - <u>148</u> ₪</p> <p>סה"כ - 3,190 ₪</p> <p>מהו הסכום שעל המעביד להוסיף לשכרו של גל, כדי לעמוד בהוראות חוק שכר מינימום?</p> <p>א. 0 ₪</p> <p>ב. 83 ₪</p> <p>ג. 1,925 ₪</p> <p>ד. 97 ₪</p>	
פתרון	
<p>חוק שכר מינימום - ס' 1, 2, 3.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 1 לחוק שכר מינימום - "שכר מינימום לשעה" - החלק ה-186 של שכר המינימום.</p> <p>לפי ס' 2(א) לחוק, "עובד שמלאו לו 18 שנים (להלן - עובד) המועסק במשרה מלאה, כנהוג במקום עבודתו, זכאי לקבל ממעבידו שכר עבודה שלא יפחת משכר המינימום לחודש, שכר המינימום היומי או שכר המינימום לשעה, הכל לפי העניין".</p> <p>לפי ס' 3(א) לחוק, "השכר שיובא בחשבון לענין סעיף 2 יהיה שכר העבודה שמשלם מעביד לעובדו, בעד יום עבודה רגיל כנהוג במקום עבודתו".</p> <p>לפי ס' 3(ב) לחוק, בשכר שיובא בחשבון לענין שכר מינימום, יבואו בחשבון:</p> <p>" (1) <u>שכר יסוד</u> או שכר משולב;</p> <p>(2) תוספת יוקר אם איננה כלולה בשכר המשולב;</p> <p>(3) תוספת קבועה המשתלמת לעובד עקב עבודתו, ואולם <u>לא יובאו בחשבון</u> תוספת משפחה, תוספת ותק, <u>תוספת בשל עבודה במשמרות</u>, פרמיה מדודה, מוסכמות, קבועה או קבוצתית, משכורת י"ג, <u>מענקים על בסיס שנתי</u>, והחזר הוצאות לרבות הוצאות כלכלה, אש"ל ונסיעות שמשלם המעביד. "</p> <p>לפיכך, בשכרו של גל, לענין שכר מינימום, לא יובאו בחשבון "תוספת בשל עבודה במשמרות", "דמי הבראה" ו"כיסוי הוצאות נסיעה".</p> <p>שכר המינימום לשעה - 20.70</p> <p>(3,850.18 / 186)</p> <p>שכר שגל היה צריך לקבל בעד שעות שעבד (מעוגל): 2,008 ₪ = 97 × 20.70</p> <p>שכר שקיבל (הבא בחשבון לענין שכר מינימום): <u>1,925</u> ₪</p> <p>סכום שיש להוסיף לשכרו של גל (מעוגל): <u>83</u> ₪</p> <p>תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>גל, עובד רווק בן 25, חָיב למעבידו 25,000 ₪ על פי התחייבות בכתב. שכר העבודה של גל ב-5/2009 - 20,000 ₪. שבוע לפני המועד לתשלום השכר, גל קיבל מקדמה בסך 3,000 ₪ על חשבון שכר עבודה זה. מהו, לפי חוק הגנת השכר, הסכום המרבי שניתן לנפות משכר העבודה של גל ב-5/2009 לביסוי חוב 25,000 ₪? [למען הסר ספק, גל ממשיך לעבוד אצל המעביד]</p> <p>א. 6,250 ₪ ב. 5,000 ₪ ג. 4,250 ₪ ד. 18,079 ₪</p>	<p>שאלה מספר 33.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>חוק הגנת השכר - ס' 25</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי סעיף 25 לחוק הגנת השכר - " (א) לא ינוכו משכר עבודה אלא סכומים אלה: ... (6) חוב על פי התחייבות בכתב מהעובד למעביד, בתנאי שלא ינוכה על חשבון חוב כאמור יותר מרבע שכר העבודה; (7) מקדמות על חשבון שכר עבודה, אם אין המקדמות עולות על שכר עבודה בעד שלושה חדשים; עולות המקדמות על שכר עבודה לשלושה חדשים - חלות על היתרה הוראות פסקה (6). "</p> <p>המקדמה שקיבל גל שבוע לפני המועד לתשלום השכר לא עולה על שכר העבודה לשלושה חדשים, לפיכך, לא קיימת יתרה שהוראות פסקה (6) חלות עליה. לפיכך, לא ינוכה על חשבון החוב יותר מ-5,000 ₪ (= 20,000 × 25% שכר העבודה)</p> <p>ההערה בסוגריים, שנועדה למען הסר ספק, נובעת מהוראות סעיף 25(ב): "על אף האמור בסעיף קטן (א), חדל עובד לעבוד אצל המעביד, רשאי המעביד לנכות משכרו האחרון של עובד כל יתרה של חוב שהעובד חייב לו, לרבות מקדמות".</p> <p>תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 34.</p> <p>גל עובד במקום עבודתו זה 4 חודשים. במאי 2009 נפטרה אמו. גל, שהוא יהודי, נעדר מעבודתו שבוע, על מנת לקיים את חובת האבלות (ה"שבועה").</p> <p>האם גל זכאי לתשלום שכר עבור ימי העבודה שנעדר בהם בשבוע זה? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. כן, אבל ימים אלו ינוכו מתקופת החופשה הצבורה שלו. ב. כן, גל זכאי לתשלום שכר עבור ימי העבודה שנעדר בהם בשבוע זה. ג. לא, מאחר שגל עובד במקום עבודתו פחות משה חודשים. ד. לא, אלא אם כן הוא עובד חודשי.</p>	
פתרון	
	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי סעיף 7 לצו הרחבה - הסכם מסגרת:</p> <p>" עובד שעבד במקום העבודה לפחות 3 חודשים והמקיים חובת אבלות (במות הורים, ילדים, בן זוג, אחים ואחיות) מטעמי דת או נוהג ("שבועה"), ואינו עובד באותם ימים, יהיה זכאי לתשלום שכרו עבור ימי העבודה שנעדר בהם ולא יותר משבעה ימים (קלנדריים). "</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	הסבר הפתרון

<p>חברת "גל-גליה" מעסיקה 90 עובדים. עובדים המתקבלים לעבודה בחברה בגיל 35 ומעלה, מקבלים שכר הנמוך ב-30% מעובדים המתקבלים בטרם מלאו להם 35 שנה, גם אם הם בעלי השכלה נסיון, ותק וכישורים זהים, שתפקידם ומשרתם זהים, והם מבצעים אותה עבודה בדיוק, באותה איכות ובאותה כמות.</p> <p>אמנם, התנאים והכישורים הנדרשים מ"קשישים" בני 35 ומעלה ומ"צעירים" זהים, וההבדל בשכר לא מתחייב מאופיים או ממהותם של התפקיד או המשרה, אך "גל-גליה" מעדיפה להעסיק צעירים.</p> <p>האם "גל-גליה" פועלת כחוק? (בחרי את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. כן. זכותה לעודד בדרך זו העסקת עובדים צעירים. ב. לא. "גל-גליה" עוברת על הוראות חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה. ג. כן. תנאי ההעסקה זהים לעובדים באותו גיל. לפיכך, אין בהם הפליה אסורה. ד. לא, אלא אם כן "גל-גליה" היא מעסיק פרטי, שאז חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה לא חל עליה.</p>	<p>שאלה מספר 35.</p>
<p style="text-align: center;">פתרון</p>	
<p style="text-align: center;">חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה - ס' 2</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי ס' 2 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה:</p> <p>(א) לא יפלה מעביד בין עובדיו או בין דורשי עבודה מחמת מינם, נטייתם המינית, מעמדם האישי, הריון, טיפולי פוריות, טיפולי הפריה חוץ-גופית, היותם הורים, גילם ... בכל אחד מאלה:</p> <p>...</p> <p>(2) תנאי עבודה;</p> <p>(ב) לענין סעיף קטן (א) סעיפים קטנים (א) ו-(א1) רואים כהפליה גם קביעת תנאים שלא ממין הענין.</p> <p>(ג) אין רואים הפליה לפי סעיף זה כאשר היא מתחייבת מאפיים או ממהותם של התפקיד או המשרה.</p> <p>החובה של מעביד לנהוג שוויון בין עובדיו ולא להפלותם מחמת גילם, משמעותה, בין השאר, לקבוע שכר דומה לעובדים זהים המהווים את "קבוצת השוויון" והמבצעים את אותה עבודה, אלא אם תפקידו או משרתו של העובד מצדיקים קביעתו של שכר שונה.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 36.</p> <p>ב-1/1/2009 הודיע המעביד לגל שהוא מתבקש לצאת ב-27/1/09 לחופשה של 14 ימים (ותרת ימי החופשה העומדת לזכותו של גל).</p> <p>גל קיבל את הוראת המעביד, אך דרש להקדים את תשלום דמי החופשה, כך שישולמו לו לכל המאוחר שני ימים לפני תחילת החופשה.</p> <p>האם, לפי חוק חופשה שנתית, חייב המעביד להענות לדרישתו של גל? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. לא. דמי חופשה משולמים אך ורק ביום שבו משלמים לעובד את שכרו. ב. כן. בנסיבות שתוארו בשאלה, המעביד חייב להענות לדרישתו של גל. ג. לא. בנסיבות שתוארו בשאלה, המעביד לא חייב להענות לדרישתו של גל. ד. כן, אבל אך ורק אם קיים הסכם קיבוצי המחייב את המעביד לשלם דמי חופשה לפני תחילת חופשה.</p>	
פתרון	
חוק חופשה שנתית - ס' 11.	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי ס' 11 לחוק חופשה שנתית - "דמי החופשה ישולמו לכל המאוחר ביום שבו היו משלמים לעובד את שכרו, אילו לא יצא לחופשה והוסיף לעבוד; אך אם העובד יוצא לחופשה של שבעה ימים לפחות, ודרש להקדים את תשלום דמי החופשה - ישולמו לכל המאוחר שני ימים לפני תחילת החופשה".</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 37.</p> <p>גל, גרוש בן 55, עובד זה 4 שנים אצל מעבידו. אמו האלמנה, בת ה-90, משותקת לחלוטין ונמצאת במוסד סיעודי.</p> <p>ב-10/2009 חלתה האם בשפעת קשה. גל, שהוא בנה היחיד, נעדר מעבודתו 8 ימים ושהה במוסד הסיעודי, ליד אמו.</p> <p>לפי החוק הרלוונטי ותקנותיו - כמה ימי היעדרות זכאי גל לזקוף בשל היעדרותו זו, על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלו?</p> <p>א. 8 ימים ב. 0 ימים ג. 6 ימים ד. 5 ימים</p>	
פתרון	
<p>חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת הורה) - ס' 2. תקנות דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת הורה) - תק' 2.</p>	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי ס' 2 לחוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת הורה), "שר העבודה והרווחה יתקין בתקנות, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, כללים בדבר הוכחת מחלתו של ההורה ובדבר נחיצות היעדרותו של העובד לצורך הטיפול בהורה..."</p> <p>לפי תקנה 2 לתקנות דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת הורה), "<u>עובד שהורהו נמצא במוסד סיעודי... אינו זכאי לזקוף לתקופת המחלה הצבורה שלו, היעדרות לשם טיפול בהורה, כאמור בסעיף 1 לחוק</u>".</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	הסבר הפתרון

<p>גל, נער בן 17, מעוניין להתחיל לעבוד אצל מעבידו. כתנאי להעסקתו, דורש המעביד מגל להיבדק בדיקה רפואית אצל רופא המשפחה, ולהביא מרופא זה אישור רפואי להעבדתו.</p> <p>האם דרישתו של המעביד חוקית? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. לא. דרישתו של המעביד אינה חוקית.</p> <p>ב. לא. דרישתו של המעביד אינה חוקית, אלא אם כן העבודה היא "עבודה המחייבת בדיקת התאמה".</p> <p>ג. כן, אבל אף ורק אם העבודה היא "עבודה מוגבלת" לפי תקנות עבודת הנוער (עבודות אסורות ועבודות מוגבלות).</p> <p>ד. כן. דרישתו של המעביד חוקית.</p>	<p>שאלה מספר 38.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>חוק עבודת הנוער - ס' 11(א)</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לפי סעיף 11(א) לחוק עבודת הנוער - "לא יועבד נער אלא אם כן נבדק בדיקה רפואית, ורופא המשפחה שבדק אותו נתן אישור רפואי להעבדתו".</p> <p style="text-align: right;">תשובה ד.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 39.</p> <p>גל עובד במשכורת אצל מעבידו זה 6 שנים. שבוע העבודה של גל, במקום עבודתו, הוא בן 5 ימים (ימים א-ה'). זכותו לדמי מחלה נקבעת לפי חוק דמי מחלה. עד מרץ 2009 לא נעדר עקב מחלה.</p> <p>החל ביום ה' (5/3/09) עד (כולל) יום א' (15/3/09) גל נעדר מעבודתו עקב מחלה. גל חזר לעבודה ביום ב' (16/3/09) והביא תעודת מחלה מקופת חולים, בגין כל ימי היעדרותו.</p> <p>מהי, לפי חוק דמי מחלה, "תקופת המחלה" של גל?</p> <p>א. 10 ימים. ב. 11 ימים. ג. 9 ימים. ד. 7 ימים.</p>	
פתרון	
חוק דמי מחלה - ס' 2	סעיפים רלוונטיים
<p>לפי ס' 2(ב)(1) לחוק דמי מחלה - "לגבי עובד במשכורת - תהא תקופת המחלה כל ימי מחלתו, לרבות ימי מנוחה שבועית וחגים".</p> <p>לפיכך, תקופת המחלה של גל היא 11 ימים [החל ביום ה' (5/3/09) עד (כולל) יום א' (15/3/09)].</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 40.</p> <p>גל החל לעבוד במשכורת אצל מעבידו ב-1/7/2006. ב-1/1/2008 החל המעביד להפריש עבור גל לקרן פנסיה מקיפה (הסדר מטיב).</p> <p>לפי הסכם העבודה החל על גל ומעבידו, תשלומי המעביד למרכיב הפיצויים בקרן הפנסיה יבואו על חשבון פיצויי פיטורים.</p> <p>ב-31/12/2009 פוטר גל. שכרו החודשי לענין חישוב פיצויי פיטורים - 15,000 ₪. הפיצויים שנצברו בקרן הפנסיה במועד פיטוריו - 32,180 ₪.</p> <p>מהו סכום הפיצויים שעל המעביד להשלים לגל לפי חוק פיצויי פיטורים?</p> <p>א. 6,250 ₪ ב. 22,500 ₪ ג. 27,820 ₪ ד. 20,320 ₪</p>	
פתרון	
	סעיפים רלוונטיים
<p>חוק פיצויי פיטורים - סעיף 1(א), 12(א)</p> <p>לפי ס' 1(א) לחוק פיצויי פיטורים, "מי שעבד שנה אחת ברציפות... אצל מעביד אחד או במקום עבודה אחד ופוטר, זכאי לקבל ממעבידו שפיטרו פיצויי פיטורים".</p> <p>לפי ס' 12(א) לחוק - "שיעורם של פיצויי הפיטורים הוא: שכר חודש אחד לכל שנת עבודה בעובד במשכורת אצל מעביד, או באותו מקום עבודה...".</p> <p>החישוב:</p> <p>חבות פיצויי פיטורים: $52,500 = 3.5 \times 15,000$ (שכר חודשי תקופת עבודה)</p> <p>פיצויים שנצברו בקרן הפנסיה: <u>32,180 ₪</u></p> <p>סכום הפיצויים שעל המעביד להשלים: <u>20,320 ₪</u></p> <p>תשובה ד.</p>	הסבר הפתרון

ביטוח לאומי

<p>גליה עובדת כשכירה אצל מעבידה היחיד. תלוש 9/2009 של גליה הורכב מהסכומים שְׁלֶהֶלָן :</p> <p>1. שְׁכָר רְגִיל - 10,000 ₪ 2. שווי שימוש ברכב קבוצה 1 - 1,700 ₪ 3. שווי רט"ן - 95 ₪ 4. הוצאות אש"ל בתפקיד (פטורות) המותרות כהוצאה - 15 ₪</p> <p>מהו שכרה של גליה בחודש 9/2009 החייב בְּדָמִי ביטוח לאומי?</p> <p>א. 11,810 ₪ ב. 11,795 ₪ ג. 11,700 ₪ ד. 10,095 ₪</p>	<p>שאלה מספר 41.</p>
<p align="center">פתרון</p>	
<p>חוק הביטוח הלאומי - ס' 344. תקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), התשנ"ה-1995 – תק' 2.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>לְפִי ס' 344(א) לחוק הביטוח הלאומי - "יראו כהכנסתו החודשית של עובד את הכנסתו בעד החודש שקדם ל- 1 בחודש שבו חל מועד התשלום, מהמקורות המפורטים בסעיף (2)2 לפקודת מס הכנסה..."</p> <p>לפי תקנה 2 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), "לא ישולמו דמי ביטוח מהכנסת עובד הפטורה ממס לפי הפקודה למעט הכנסה לפי סעיף 9(5), (11) ו-(12) לפקודה.</p> <p>הוצאות האש"ל בתפקיד, המותרות כהוצאה, אִינָן הכנסה חייבת במס לפי ס' (2)2 לפקודה.</p> <p>שכרה של גליה החייב בְּדָמִי ביטוח: 11,795 ₪ = 10,000 + 1,700 + 95</p> <p align="right">תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 42.</p> <p>גל עובד במפעל זה 10 שנים. תוך-קדי מילוי תפקידו כחבר ועד עובדים שבמפעל ועקב מילוי תפקידו זה, אירעה לגל תאונה.</p> <p>האם יש לראות בתאונה זו כתאונת עבודה? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מביין המשפטים הבאים)</p> <p>א. לא, מאחר שהתאונה לא אירעה תוך-קדי עבודתו ועקב עבודתו אצל מעבידו. ב. לא, אלא אם כן גל מקבל שכר מועד העובדים בעד שעות פעילותו. ג. כן, אבל אף ורק אם משולמים עבור גל דמי ביטוח קמתנדב. ד. כן. יש לראות בתאונה זו של חבר ועד עובדים כתאונת עבודה.</p>	
פתרון	
	סעיפים רלוונטיים
<p>חוק הביטוח הלאומי - ס' 80.</p> <p>לפי ס' 80 לחוק הביטוח הלאומי - "רואים תאונה כתאונת עבודה אף אם -</p> <p>...</p> <p>(6) אירעה למבוטח שהוא עובד, <u>תוך כדי מילוי תפקידו כחבר ועד עובדים שבמקום עבודתו ועקב מילוי תפקידו כאמור</u> ... "</p> <p style="text-align: right;">תשובה ד.</p>	הסבר הפתרון

<p>שאלה מספר 43.</p> <p>גליה עובדת כשכירה אצל שני מעסיקים. שכר 11/2009 של גליה אצל כל אחד מהם :</p> <p>1. מעסיק עיקרי - 2,500 ₪.</p> <p>2. מעסיק מְשָׁנִי - 2,200 ₪.</p> <p>אם גליה לא עִשְׂתָה תְּאוּם דְּמֵי בִּיטוּחַ, מֵהוּ סְכּוּם דְּמֵי הַבִּיטוּחַ (דְּמֵי בִּיטוּחַ לְאוּמִי וְדְמֵי בִּיטוּחַ בְּרִיאוֹת) אֲשֶׁר יִנוֹכָה מִשְׁכָּרָה אֲצֵל מְעַסִּיקָה הַמְּשָׁנִי בְּתֵלוּשׁ 11/2009 ?</p> <p>א. 264 ₪</p> <p>ב. 165 ₪</p> <p>ג. 162 ₪</p> <p>ד. 77 ₪</p>	
<p>פתרון</p>	
<p>הסבר הפתרון</p> <p>משכרו של העובד מנכים את חלקו של העובד. גליה לא מסרה למעבידיה אישור על תְּאוּם דְּמֵי בִּיטוּחַ. השכר החייב בְּדְמֵי בִּיטוּחַ אֲצֵל מְעַבִּידָה הַמְּשָׁנִי :</p> <p>$\min (76,830 ; 2,200) = 2,200$ ₪ (ההכנסה המְרֻבָּת לַתְּשׁוּלִים ד. ב.)</p> <p>סכום דְּמֵי הַבִּיטוּחַ אֲשֶׁר יִנוֹכָה מִשְׁכָּרָה שֶׁל גְּלִיָּה אֲצֵל מְעַסִּיקָה הַמְּשָׁנִי בְּתֵלוּשׁ 11/2009 :</p> <p>$2,200 \times 12\% = \underline{264}$ ₪</p> <p style="text-align: right;">תשובה א.</p>	

<p>שאלה מספר 44.</p> <p>גל עובד כשכיר אצל שני מעסיקים. שכר 10/2009 של גל אצל כל אחד מהם :</p> <p>מעסיק עיקרי - ₪ 4,000</p> <p>מעסיק משני - ₪ 3,000</p> <p>גל מסר למעסיקו אישור תאום דמי ביטוח.</p> <p>מהו סך דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות שיועברו על ידי שני מעסיקיו של גל למוסד לביטוח לאומי, בגין שכר 10/2009 של גל?</p> <p>א. 515 ₪</p> <p>ב. 741 ₪</p> <p>ג. 770 ₪</p> <p>ד. 705 ₪</p>	
פתרון	
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לפי ס' 342(ב) לחוק הביטוח הלאומי, "המעביד חייב בתשלום דמי ביטוח בעד עובדו; היה המבוטח עובד אצל מעבידים שונים ישלם כל אחד מהם את דמי הביטוח כאילו הוא בלבד היה מעבידו..."</p> <p>שכרו של גל החייב בדמי ביטוח אצל כל אחד ממעסיקיו (₪ 4,000 ו-₪ 3,000), נמוך מההכנסה המרבית לתשלום דמי ביטוח (₪ 76,830). כך גם סך השכר החייב בדמי ביטוח של גל אצל כל מעסיקיו (₪ 7,000).</p> <p>דמי הביטוח (חלק מעביד) שישלם המעסיק העיקרי בעד משכורת 10/2009 של גל:</p> $4,000 \times 3.85\% = \text{₪ } 154.00$ <p>דמי הביטוח (חלק מעביד) שישלם המעסיק המשני בעד משכורת 10/2009 של גל:</p> $3,000 \times 3.85\% = \text{₪ } 115.50$ <p>דמי הביטוח (חלק עובד) שינוכו משכרו של גל ב-10/2009 על ידי שני מעסיקיו, לאור תאום ד.ב.:</p> $4,757 \times 3.5\% + (7,000 - 4,757) \times 12\% = \text{₪ } 435.66$ <p>סה"כ דמי ביטוח בגין גל ב-10/2009 (סכום מעוגל): $154.00 + 115.50 + 435.66 = \text{₪ } 705$</p> <p>תשובה ד.</p>	

<p>גל עובד כשכיר אצל מעבידו היחיד זָה 10 שנים. שכרו ב-12/2009 - 90,000 ₪. כמה דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות יועברו למוסד לביטוח לאומי, בְּגִין שכר 12/2009 של גל?</p> <p>א. 10,396 ₪ ב. 12,912 ₪ ג. 15,207 ₪ ד. 14,492 ₪</p>	<p>שאלה מספר 45.</p>
<p>פתרון</p>	
<p>השכר החייב בְּדָמֵי ביטוח : 76,830 ₪ = (90,000 ; 76,830 ההכנסה הקְרִבִית לתשלום ד.ב.) min דמי הביטוח שישולמו בעד משכורת 12/2009 של גל (סכום מעוגל): $4,757 \times 7.35\% + (76,830 - 4,757) \times 17.43\% = \underline{12,912}$ ₪</p> <p style="text-align: right;">תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>

<p>שאלה מספר 46.</p> <p>גל החליף את בת-זוגו בחלק מחופשת הלידה לצורך הטיפול בילד, והוא עומד בתנאי-הזכאות עבור דמי לידה לאב.</p> <p>לפי איזו הכנסה יחושבו דמי הלידה שיקבל גל? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מבין המשפטים הבאים)</p> <p>א. הכנסתו של גל. ב. הכנסתה של בת-זוגו. ג. ההכנסה הכוללת (המשותפת) של גל ובת-זוגו. ד. ההכנסה הגבוהה מבין השתיים (הכנסת גל או הכנסת בת-זוגו).</p>	
פתרון	
	סעיפים רלוונטיים
<p>חוק הביטוח הלאומי - ס' 49(ד).</p> <p>לפי סעיף 49(ד) לחוק הביטוח הלאומי - "דמי לידה ליום לפי סעיף קטן (ב) הם שכר העבודה הרגיל של הזכאי לדמי הלידה, ויחולו לענין זה הוראות סעיפים 53, 54, 55 ו-56, בשינויים המחויבים".</p> <p>תשובה א.</p>	הסבר הפתרון

<p>גליה עובדת כשכירה אצל מעסיקה היחיד זָה 20 שנה. שכרה הרגיל קבוע - 13,600 ₪ בחודש. בתלוש שכר 6/2009 קיבלה גליה, בְּנוֹסָף על שכרה הרגיל, בונוס בסך של 3,400 ₪.</p> <p>האם הבונוס ששולם לגליה יִשְׁפִיעַ על הכנסתה המבוטחת במוסד לביטוח לאומי, בחודשים שקדמו ל-6/2009? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מִבֵּין המשפטים הַבָּאִים)</p> <p>א. לא, מֵאַחַר ששיעור הבונוס לא עלה על 25% מהשכר הרגיל של גליה. ב. לא, מֵאַחַר שפריסת הבונוס נְעִשִית קדימה. ג. כן, מֵאַחַר ששיעור הבונוס היה 25% מהשכר הרגיל של גליה. ד. כן, מֵאַחַר שבונוס יש לפרוס בכל מקרה, גם אם שיעורו נמוך מ-25% מהשכר הרגיל.</p>	<p>שאלה מספר 47.</p>
<p style="text-align: center;">פתרון</p>	
<p style="text-align: center;">תקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח)</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לְפִי תקנה 1 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), "תשלום נוסף" הוא "שכר הניתן לעובד בְּנוֹסָף לשכר החודשי הרגיל, לְרִבּוֹת תשלומים שניתנו כבונוס או כמענק השתתפות ברווחי המעביד וּלְמַעַט הפרשים".</p> <p>לְפִי התקנה שלעיל, הבונוס ששולם לגליה הוא "תשלום נוסף".</p> <p>לְפִי תקנה 5(1) לתקנות, על תשלום נוסף יחולו, לְעֵינֵן תשלום דמי ביטוח, הוֹרָאוֹת אלה:</p> <p>"אם שיעורו 25% או יותר מהשכר החודשי הרגיל של עובד יחולק לשנים עשר, והסכום המתקבל מהחלוקה האמורה יצורף לשכר החודש שבו שולם ולשכר כל אחד מאחד עשר החודשים שקדמו לו; תשלום נוסף כאמור, ששולם לעובד שעבד אצל מעבידו פחות מאחד עשר החודשים שקדמו לחודש שבו שולם, יחולק במספר החודשים שבהם עבד העובד אצל אותו מעביד (להלן – חודשי העבודה הקודמים), והסכום המתקבל מהחלוקה האמורה יצורף לשכר החודשי הרגיל בעד כל אחד מחודשי העבודה הקודמים".</p> <p>שיעור הבונוס שקיבלה גליה, "תשלום נוסף" לְפִי התקנות, הוא 25% מהשכר החודשי. $(2,380 / 9,520 = 25\%)$</p> <p>לפי תקנה 5(1) שלעיל, סכום הבונוס, לְעֵינֵן ביטוח לאומי, יחולק לשנים עשר, והסכום המתקבל מהחלוקה האמורה יצורף לשכר החודש שבו שולם ולשכר כל אחד מאחד עשר החודשים שקדמו לו.</p> <p>לפיכך, הכנסתה המבוטחת של גליה, בחודשים שקדמו ל-6/2009, עלתה.</p> <p style="text-align: right;">תשובה ג.</p>	

שאלה מספר 48.

גל עובד כשכיר אצל מעבידו היחיד זה 10 שנים. ב-1/12/09 יצא ל-12 ימי מילואים. להלן פרטי הכנסתו ב-3 החודשים שקדמו ל-1/12/09:

חודש	ימי עבודה	הכנסה שממנה מגיעים דמי ביטוח
11/2009	23	6,285 ₪
10/2009	20	5,000 ₪
09/2009	22	5,500 ₪

מהו סכום תגמול המילואים לו זכאי גל בעד תקופת מילואים זו?

א. 2,611 ₪

ב. 2,646 ₪

ג. 2,238 ₪

ד. 2,268 ₪

פתרון

חוק הביטוח הלאומי, פרק י"ב: תגמולים למשרתים במילואים.

סעיפים רלוונטיים

הסבר הפתרון

לפי סעיף 271(א) לחוק הביטוח הלאומי, הימים בעדם ישולם תגמול למשרת במילואים:

(1) לגבי שירות רצוף של שבעה ימי מילואים, לרבות כמה תקופות בנות שבעה ימים כל אחת - בעד כל יום מילואים;

(2) היתה יתרת ימי השירות במילואים לאחר חישוב התגמול כאמור בפסקה (1), שישה ימים - בעד שבעה ימים; פחתה היתרה כאמור משישה ימים - בעד סך ימי המילואים הנותרים כשהוא מוכפל ב-1.4.

גל שירת 12 ימים, שהם תקופה אחת בת 7 ימים, ועוד יתרת ימי שירות של 5 ימים.

לפי סעיף 271(א)(2), אם "יתרת ימי השירות" פחתה משישה ימים, יקבל בעד סך ימי המילואים הנותרים כשהוא מוכפל ב-1.4.

לפיכך, גל זכאי לקבל תגמול מילואים בעד 14 ימי מילואים $(7 + 5 \times 1.4 = 14)$

חישוב סכום ההכנסה לענין תגמולי המילואים:

ברבע השנה שקדם ל-1/12/2009, גל עבד לא פחות מ-60 ימים. לפי ס' 273(א) לחוק:

" (1) שכר העבודה הרגיל של עובד... הם סכום ההכנסה בעד רבע השנה שקדם ל-1 בחודש שבו החל שירות המילואים...; סכום ההכנסה המתקבל כאמור יחולק ב-90.

(2) סכום ההכנסה לחודש לגבי כל חודש ברבעון, המחושב לענין פסקה (1), לא יפחת מ-68% מהסכום הבסיסי, אף אם לא עבד באותו חודש; " (5,225 ₪ נכון ל-2009)

לפיכך, סכום ההכנסה של גל בעד רבע השנה שקדם ל-1 בחודש שבו החל שירות המילואים:

$$\max(6,285; 5,225) + \max(5,000; 5,225) + \max(5,500; 5,225) = 17,010 ₪$$

נחלק את סכום ההכנסה ב-90, ונקבל את "שכר העבודה הרגיל" של גל:

$$17,010 / 90 = 189 ₪$$

חישוב התגמול ליום:

לפי ס' 272(א)(1) לחוק, שיעור התגמול ליום יהיה, למי שבתכוף לפני שירותו במילואים היה עובד - שכר העבודה הרגיל.

לפי ס' 272(ב) לחוק, לא יפחת שיעור התגמול ליום מהתגמול המזערי (68% מהסכום הבסיסי, לחודש, מחולק בשלושים, כלומר 174.17 ₪) ולא יעלה על התגמול המרבי (הסכום הבסיסי כפול 5, כשהוא מחולק ב-30, כלומר 1,280.50).

שיעור התגמול ליום:

$$\max [\min (189 \text{ שכר רגיל}; 1,280.50 \text{ התגמול המרבי}); 174.17 \text{ התגמול המזערי}] = 189$$

התוצאה: גל זכאי לתגמול בסך 2,646 ₪ בעד תקופת שירותו במילואים (189×14) .

תשובה ב.

<p>גל עובד כשכיר אצל מעבידו היחיד זה 5 שנים בְּרִצִּיפוֹת. ב-1/12/2009 גל נפגע בתאונה בביתו. הוא רותק למיטתו ואבד לו כושר התפקוד למשך 11 ימים, בְּנוֹסָף על יום הפגיעה. הפגיעה הוכרה על יְדֵי המוסד לביטוח לאומי כתאונה המזכה את גל בְּדָמֵי תאונה.</p> <p>יצוין שגל לא זָפָאי לתשלום על פי כל חיקוק (לגל אין ימי מחלה צבורים), והוא לא זָפָאי לכל תשלום שהוא מהמעביד או מקופת גמל כְּלִשָּׁהּ, בעד תקופה זו של אי הכושר לעבודה.</p> <p>הכנסתו של גל בשלושה החודשים שקדמו ל-1/12/2009 - 9,000 ₪ בכל חודש.</p> <p>מהו סכום דמי התאונה לו זָפָאי גל?</p> <p>א. 2,700 ₪ ב. 3,300 ₪ ג. 2,475 ₪ ד. 2,025 ₪</p>	<p>שאלה מספר 49.</p>
<p align="center">פתרון</p>	
<p>חוק הביטוח הלאומי, פרק ו': ביטוח נפגעי תאונות; סימן ד': דמי פגיעה.</p>	<p>סעיפים רלוונטיים</p>
<p>הסבר הפתרון</p> <p>לְפִי סעיף 153(א) לחוק הביטוח הלאומי - "בעד שני הימים הראשונים שלאחר יום התאונה שבהם אבד למבוטח, שהוא עובד או עובד עצמאי, כושר התפקוד כתוצאה מתאונה, לא ישולמו דמי תאונה, אֶלָּא אם כן אבד לו כושר התפקוד כאמור 12 ימים לפחות בְּנוֹסָף ליום התאונה".</p> <p>מֵאַחַר שְׁגַל היה בלתי כשיר לעבודה במשך 11 ימים שלאחר יום הפגיעה, לא ישולמו לו דמי תאונה בְּעֵד שני הימים הראשונים שלאחר יום הפגיעה.</p> <p>לפיכך, גל יקבל דמי תאונה בְּעֵד 9 ימים.</p> <p>לפי ס' 154 לחוק, דמי תאונה ליום הם -</p> <p>(1) לגבי מי שהיה ביום התאונה עובד או עובד עצמאי - כשיעור דמי הפגיעה ליום שהיו משתלמים לו לפי פרק ה' אילו נפגע בעבודה, אך לא פחות מהשיעור הקבוע בפסקה (2); פסקה זו לא תחול על עובד לשעה בעבודה שאינה לצורך עסקו או משלח ידו של מעביד ועל עובד עצמאי אֶלָּא אם כן בעת התאונה היו רשומים במוסד כאמור בסעיף 77;</p> <p>(2) לגבי מבוטח שפסקה (1) אינה חלה עליו - סכום השווה ל-25% מהסכום הבסיסי.</p> <p>לְפִי ס' 98 לחוק הביטוח הלאומי, "שכר העבודה הרגיל", לְעֵנֵן דמי פגיעה, הוא הסכום המתקבל מחלוקת הכנסת המבוטח, ברבע השנה שקדם ליום שֶׁבְּעֵדוּ מגיעים לראשונה דמי פגיעה, בתשעים.</p> <p>הכנסתו של גל ברבע השנה שקדם ל-01/12/2009: $27,000 \text{ ₪} = 9,000 \times 3$</p> <p>"שכר העבודה הרגיל" של גל: $300 \text{ ₪} = 27,000 / 90$</p> <p>לְפִי ס' 97(א) לחוק, דמי פגיעה ליום הם שלושה רבעים משכר עבודתו הרגיל של המבוטח (אך לא יותר מ-75% מסכום השווה לסכום בסיסי 1 כפול 5, כשהוא מחולק ב-30).</p> <p>דמי הפגיעה: $225 \text{ ₪} = 300 \times 75\%$</p> <p>נוודא שדמי הפגיעה לא עולים על התקרה: $(7,778 \times 5 \times 75\% / 30 = 972.25) > 225 \text{ ₪}$</p> <p>דמי תאונה ליום הם כשיעור דמי הפגיעה ליום, אך לא פחות מסכום השווה ל-25% מהסכום הבסיסי [לפי הנחיות המוסד לביטוח לאומי, לא פחות מסכום השווה ל-25% מהסכום הבסיסי בתוספת שיעור עליית המדד מחודש ינואר ועד יום התאונה, לחלק ב-30 - ליום 67.28 ש"ח (החל ב-01.01.2009)].</p> <p>סה"כ דמי התאונה להם זָפָאי גל: $2,025 \text{ ₪} = 225 \times 9$</p> <p>תשובה ד.</p>	

<p>שאלה מספר 50.</p> <p>גל בן ה-17 התחיל לעבוד כשכיר אצל מעבידו. האם על המעביד לשלם בעד גל דמי ביטוח לאומי? (בחר/י את המשפט הנכון ביותר מביין המשפטים הבאים)</p> <p>א. לא, מאחר שלגל טרם מלאו 18 שנה. ב. כן, כל-עוד גל עובד אצל המעביד. ג. כן, אבל אך ורק אם גל אינו תלמיד, כהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי. ד. לא, מאחר שהכנסתו של גל, שהוא נער, אינה חייבת במס לפי הפקודה.</p>	
פתרון	
<p>אמנם, כל עוד לא מלאו לו 18 שנה, גל אינו חב בדמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות, אך מעבידו חב בתשלום דמי ביטוח לענף נ.עבודה ולענף פש"ר בעד השכר שהוא משלם לו. תשובה ב.</p>	<p>הסבר הפתרון</p>